

odborný časopis

sociální služby

cena: 50 Kč / 2 €

Která barva
je ta vaše

Anketa k IP
**Nespolupracující
klient**

Výlet mezi
Maory
sociální služby
na Novém Zélandu

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XIII.
únor 2011

Výhody dezinfekce rukou alkoholovými přípravky

- odstraní z rukou až 1000x více mikroorganismů než mytí vodou a mýdlem
- šetrnější k pokožce rukou než opakované mytí vodou a dezinfekčním mýdlem
- použitelné kdekoli a kdykoli, nezávisle na zdroji vody

Sterillium®

**Alkoholový dezinfekční přípravek
na hygienickou i chirurgickou
dezinfekci rukou.**

- obsahuje velké množství zvláčňujících přísad
- účinný na bakterie (vč. MRSA) i viry (vč. HIV, HBV, HCV)
- působí velmi rychle – 30 s
- pokožka jej velmi dobře snáší i při dlouhodobém používání

Více informací na bezplatné lince +420 800 100 333

HARTMANN

odborný časopis

sociální služby

Obdobný časopis Sociální služby
Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
sociálních služeb ČR
Adresa: Kotnovská 137, 390 01 Tábor
Tel./fax: +420 381 213 332
www.socialnisluzby.eu
www.apsscr.cz
IČO 604 458 31

Ročník: 13
Číslo: 2/2011 ÚNOR
Cena: 50 Kč / 2 € (cena letních dvojčísle: 69 Kč / 2,8 €)
Roční předplatné: 538 Kč / 21,6 €
Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).
Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
e-mailem nebo telefonicky na adrese vydavatele
nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10x ročně, 20. den v měsíci,
resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:
Šéfredaktor: Zdeněk Kašpárek
sefredaktor@apsscr.cz
+ 420 606 832 551
Zástupkyně šéfredaktora: Mgr. Magda Kocábová
redakce@apsscr.cz
+ 420 606 751 156

Jazyková korektura:
Mgr. Jana Hanousková
Za gramatickou správnost cizojazyčných příspěvků
odpovídají jejich autoři.

Redakční rada:
Mgr. Petr Brázda
JUDr. Pavel Čámský
Mgr. Petr Hanuš
Mgr. Irena Lintnerová
Ing. Jiří Horecký, MBA
Ing. Renata Kainráthová
Zdeněk Kašpárek
Mgr. Miroslav Sklenář
Mgr. David Šourek

Grafické zpracování a tisk:
RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:
SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlíbku 1800/77,
hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,
www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,
fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,
SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:
MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.
P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko
Tel.: 00421/2/67201931-33 předplatne
e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:
Není-li uvedeno jinak: www.iStockphoto.com
a archivy autorů příspěvků

Foto na titulní straně:
iStockphoto

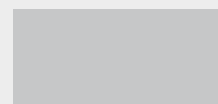
Příspěvky a inzerce:
Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.
Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Střípky
z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktora.
Za obsah inzerce a PR článků odpovídá zadavatel.
Nevyžádané rukopisy, fotografie a další podklady
k příspěvkům se nevracejí. Přetiskování krátkých úryvků
článků je možné pouze s uvedením přesné citace včetně
názvu a jména autora článku, ročníku, čísla a strany.
Přetiskování celých článků či jejich částí přesahujících
jeden odstavec je možné pouze se svolením redakce.
Šíření kopií článků je možné pouze zdarma. Uzávěrka
je vždy 15. dne předchozího měsíce. Další pokyny pro
autory a inzerty naleznete na www.socialnisluzby.eu.

Registrace:
Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018
ISSN 1803-7348

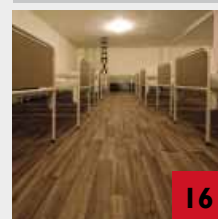
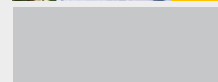

Z obsahu čísla:

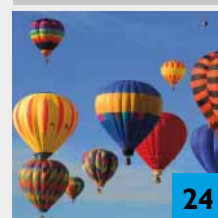
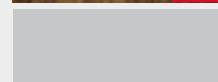
- ▶ **Projekt vzdělávání APSS ČR** 8
- ▶ **Představujeme kraje: HL. město Praha** 10
- ▶ **Služba je víc než jen dobře vykonaná práce – rozhovor s Č. Santariusem** 12
- ▶ **Problémy na Slovensku: Posudzovať či neposudzovať samoplatcov?** 16
- ▶ **Nespolupracujíc klient – anketa k IP** 18
- ▶ **Sociální rehabilitace – možnosti v praxi** 21
- ▶ **Konflikt z pohledu pracovníka v přímé péči** 22
- ▶ **Která barva je ta vaše?** 24
- ▶ **Nabídka Institutu bazální stimulace** 26
- ▶ **Výlet mezi Maory – za sociálními a zdravotními službami na Nový Zéland** 28
- ▶ **Právní poradna: Doba odpočinku, přestávky v práci** 32
- ▶ **MPSV: Odpověď ministra na požadavek cenové deregulace** 33
- ▶ **VOP: Způsobilost k právním úkonům** 34
- ▶ **Pro inspiraci: Vosy z kindervajíček** 35
- ▶ **Střípky z domova** 38

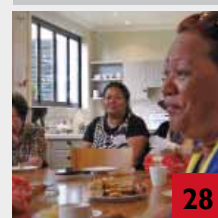
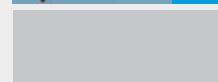
12

16

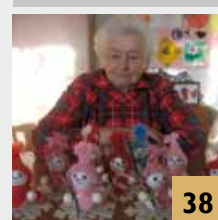
24

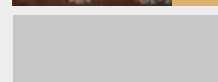
28

35

38

Jak má člověk
vědět, co očekává
od budoucnosti,
když ani neví,
co chce od
přítomnosti.

François
de La Rochefoucauld

ÚVODNÍK VICEPREZIDENTKY

Úspora, snižování nákladů, finanční krize – tato slova jsou v současné době natolik frekventovaná, že se objevují snad v každé druhé vyslovené nebo napsané větě. Krize všeobecně se týká každého odvětví našeho života a nejvíce ji pociťují ti, kteří vždy bývali ve společnosti popelkou. Jako jsou sociální služby.

Letos nás asi nečeká nic jednoduchého. Nejen že nám stát dá méně peněz na zajištění alespoň základního provozu, ale některé služby se musí připravit i na úbytek klientů. Ti se rovněž budou snažit šetřit, kde se dá, ale také se zvyšující se nezaměstnaností přebírají velkou část péče rodinní příslušníci, kteří přišli o práci.

Příslušníci starší generace možná jako děti četli knížku o dívce Pollyaně. Holčička žila v sirotčinci a dokázala se na život dívat vždy pozitivně. Takže když jako dárek místo vytoužené panenky dostala berle, byla nadšená – z toho, jak si krásně žije, neboť je zdravá a ty berle nepotřebuje. Asi i my bychom se měli naučit koukat na problémy, které nám život přináší, pohledem „z druhé strany“. Neboť jak říká české přísloví: „Všechno zlé je pro něco dobré“. Možná právě situace, kdy budeme horečně hledat, kde najít úspory, nám sejme z očí klapky „provozní slepoty“ a přepne naše přemýšlení na krizový režim. Pak najednou zjistíme, že mnoho věcí a činností, které byly již léta zažitá a „osvědčené“, lze dělat trochu jinak, efektivněji a úsporněji. Například, že auto s největší spotřebou jezdí na nejdělsí trase a stačí malé organizační úpravy a ušetří se docela dost provozních nákladů. Já osobně vidím i v úbytku klientů jev přechodný a jsem přesvědčena, že se takto „vyčistí voda“ – zůstanou ti, kteří naše služby opravdu potřebují; jako sociální službu, nikoli jako servis za výhodnou cenu.

Vím, že mnozí poskytovatelé už v současné době jedou v nouzovém režimu, a i kdyby se snažili sebevíc, nemají šanci někde uspořit. Přeji jim, ale i nám všem, aby tento rok nebyl náš poslední, abychom toto nelehké období přestáli co nejlépe.

Ing. Renata Kainráthová
viceprezidentka APSS ČR pro terénní služby

EDITORIAL

„Ta lidská svoboda...“

Svoboda je z hlediska lidské společnosti klíčový, ale přitom abstraktní a značně obecný pojem. Vejde se pod něj mnoho – od elementárních práv až po absurdní, nerealizovatelné představy či požadavky, jejichž uplatnění by pro blaho jedněch posílalo práva jiných. Právě proto je častým námětem diskuzí a sporů.

Otázka svobody a s ní souvisejících práv se týká také oblasti sociálních služeb. A někdy přináší složitá dilemata. Jednomu z nich věnujeme pozornost i v tomto čísle časopisu, v anketě k otázce individuálního plánování, resp. plánování s klienty, kteří o něj dvakrát moc nestojí.

Odpovědi našich respondentů jsou (jak jsme čekali) různé. U některých převažuje důraz na legislativní povinnost poskytovatele sociální služby, přičemž možnost svobodného informovaného odmítnutí takového postupu klientem si prakticky nepřipouští nebo ji považují za důsledek neschopnosti pracovníků služby. U jiných odpovědí dominuje akcent na ústavní právo člověka nedělat nic, co není ze zákona povinen dělat, tedy svobodu klienta se na plánování nepodílet a neposkytovat k němu potřebnou součinnost a informace.

Při přípravě ankety jsme rozhodně nepočítali s tím, že by zmíněný problém beze zbytku objasnila, či dokonce vyřešila. Pouze jsme chtěli dát na našich stránkách prostor již probíhající diskuzi, k níž se zcela uspokojivý závěr snad najít ani nemůže, a to právě pro onu originalitu každého lidského individua – co vyhovuje a prospívá jednomu, může být nepřijemností a kamenem úrazu pro jiného. A to dokonce i v otázkách svobod a práv; vždyť i takové elementární právo „volit“ má smysl jen tenkrát, je-li s ním spojena svoboda „nevolit“, být to nemusí být politicky žádoucí a společensky zodpovědné.

V souvislosti s otázkou lidské svobody a práv v kontextu sociálních služeb mě ovšem zaujal ještě jiný z článků tohoto vydání. V příspěvku o sociálních a zdravotních službách na Novém Zélandu mě uchvátila představa stavu, kdy se klient, uživatel sociální služby, nemusí přizpůsobovat státem nastavenému systému a vzdávat se svých preferencí, hodnot a zvyků, ale naopak je to právě systém, který se přizpůsobuje specifikům uživatelů a mění se podle jejich potřeb a hodnot. Není pochyb, že takovéto pojetí sociálních a zdravotních služeb je personálně, časově i finančně náročnější. Mně osobně se ovšem zamlouvá mnohem více.

Zdeněk Kašpárek
šéfredaktor

Altura Domea

Lůžko s funkčním komfortem

Pečovatelské lůžko Altura Domea nabízí maximální komfort, jenž ocení klienti i ošetřovatelé. Polohování prostřednictvím elektromotorů zajišťuje snadné ovládání lůžka ošetřujícím personálem i samotnými klienty. Sloupová konstrukce umožňuje i snadné čištění jednotlivých částí lůžka. Lůžko lze navíc vybavit doplňky, odpovídající umístění lůžka v rámci specifik prostředí či zdravotních nároků klienta.

Snadné polohování

- Lůžko lze prostřednictvím elektromotorů jednoduše upravit do různých poloh, ať už jde o protišokovou polohu (ATR), či polohu kardiackého křesla, určenou nejen pro klienty s poruchou kardiovaskulárního systému. V této poloze má klient zároveň lepší kontakt s okolím.

Komfortní ovládání

- Elektromotory polohující lůžko lze ovládat ručním ovladačem. Sesterský ovládací panel nabízí rychlé nastavení lůžka dle předprogramovaných funkcí. Nechtěnému polohování lůžka zabraňuje bezpečnostní koncept GO. Po automatickém odpojení ovladačů lůžko opět aktivuje GO tlačítko.

Prevence dekubitů

- Autoregrese zádového dílu aktivně podporuje prevenci dekubitů v bederní oblasti. Při polohování zádového dílu se lůžko rozšiřuje v pánevní oblasti o plných 11 cm, zároveň tak výrazně snižuje tlak i v oblasti břicha. Proti dekubitům pomáhá i polohování jednotlivých dílů ložné plochy.

Volitelné vybavení

- Pro potřeby konkrétního umístění či podle nároků klienta lze lůžko Altura Domea vybavit také ložnou plochou z odnímatelných plastových dílů, držáky drenážních sáčků, zálohovou baterii s inteligentním dobíjením, odnímatelnými čely, políčkou na lůžkoviny či listami na příslušenství ad.

12. evropský kongres
EDE
29. září – 1. října 2011
Praha, Česká republika

VELKÁ TABU
V DLOUHODOBÉ
PÉČI

E.D.E.
European Association for Directors of Residential Care Homes for the Elderly

APSS ČR

www.ede2011.com

SOCIÁLNÍ PRÁCE
Potřebují sociální pracovníci profesní zákon?

Termín a místo konání:
9. března 2011, areál Univerzity Karlovy, U Kříže 8, Praha 5 - Jinonice
Účast na konferenci bude ohodnocena **4 kreditními body**.

**ODBORNÁ KONFERENCE PRO PRACOVNÍKY
PŘÍMÉ PÉČE V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH**

Termín a místo konání:
29. března 2011 od 9.30 hodin, KVIZ Jirkov - Zámek Červený hrádek, Jirkov

Témata konference:
Služby a produkty APSS ČR pro pracovníky v přímé obslužné péči
Informace o aktualitách v systému sociálních služeb v ČR
Individuální plánování sociálních služeb
Význam výživy u seniorů – novinky v možnostech preskripce
Celoživotní vzdělávání pracovníků v přímé obslužné péči
Odpolední odborné workshopy

APSS ČR udělí zdravotnickým pracovníkům **4 kreditní body** a sociálním pracovníkům i pracovníkům v sociálních službách **osvědčení celoživotního vzdělávání 8 hodin** dle § 111, zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách.

KVALITA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Termín a místo konání:
7. 4. 2011, BVV Brno

**Na konferenci se lze přihlásit online na webových stránkách
www.apsscr.cz v menu Konference.**

Členové APSS ČR k 31. 1. 2011: 794 organizací • 1844 registrovaných služeb

Přehled uzávěrek vybraných grantových a výběrových řízení a programů

ÚNOR–BŘEZEN

NEZISKOVKY.CZ
vzdělávací a informační centrum

28. března 2011	Průběžná uzávěrka	4. března 2011	31. března 2011
Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor politiky bydlení Podpora výstavby podporovaných bytů 2011 Oblast podpory: sociální/zdravotní/humanitární Působnost programu: Česká republika http://dbfz.neziskovky.cz//program.aspx?id_prog=3007 Kontaktní osoba: Ing. Lenka Novotná Kontakt: novlen3@mmr.cz tel.: 224 86 1704 Adresa: Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1 Česká republika	Siemens, s. r. o. Siemens - Fond pomoci Oblast podpory: sociální/zdravotní/humanitární Působnost programu: Česká republika http://dbfz.neziskovky.cz//program.aspx?id_prog=1171 Kontakt: tel.: 233 033 777 fondpomoci.cz@siemens.com Adresa: Siemensova 1 155 00 Praha 13 Česká republika	Nadace Dětský mozek Nadace Dětský mozek vypisuje výběrové řízení na přerozdělení výnosů z NIF za rok 2010 Oblast podpory: sociální/zdravotní/humanitární Působnost programu: Česká republika http://dbfz.neziskovky.cz//program.aspx?id_prog=3025 Kontakt: nadace@detskymozek.cz mobil: 603 258 852 fax: 326 303 770 Adresa: Riegerova 336/5 250 01 Brandýs nad Labem Česká republika	Výbor dobré vůle - Nadace Olgy Havlové Obyčejný život Oblast podpory: sociální/zdravotní/humanitární Působnost programu: Česká republika http://dbfz.neziskovky.cz//program.aspx?id_prog=1056 Kontaktní osoba: Eva Kvasničková Kontakt: fax: 224 217 082 tel.: 224 217 083 kvasnickova@vdv.cz Adresa: Senovážné náměstí 2 111 21 Praha 1 Česká republika

Čerpáno z Grantového kalendáře Neziskovky.cz, o.p.s. Více informací na www.neziskovky.cz

informační systém
CYGNUS

543 215 460
info@iscygnus.cz

IRESOFT
komplexní řešení & podpora

PŘÍSTUPOVÝ SYSTÉM

Tento moderní přístupový systém umožňuje zabezpečit místnosti, oddělení nebo budovy

PRO MODUL

ZAMĚSTNANCI

pouze pro autorizované zaměstnance. Dveře se otevírají komfortně pomocí otisku prstu bez nutnosti nosit s sebou neustále klíče. Navíc získáte přehled, kteří zaměstnanci a kdy se v místnosti pohybovali.

FUNKČNOST A VLASTNOSTI

- ✓ Komfortní a bezpečné řešení řízení přístupů bez nutnosti nosit s sebou klíče
- ✓ Vysokorychlostní a spolehlivý algoritmus identifikace zaměstnance
- ✓ Stejné otisky jako u docházkového systému DSI 500
- ✓ Propojení s IS Cygnus – modul Zaměstnanci
- ✓ Integrovaná čtečka čipů, vybraní zaměstnanci se mohou identifikovat čipem
- ✓ Kovové provedení terminálu vč. krytí IP65, určen i pro venkovní použití

**Komfortní řešení
pro vyšší bezpečnost**

Kontakt

IReSoft, s.r.o.
Cejl 62
602 00 Brno
Tel.: +420 543 215 460
Fax: +420 543 214 572
info@iscygnus.cz

www.iscygnus.cz

IS CYGNUS

IS Cygnus je komplexní informační systém pro poskytovatele sociálních služeb vyvíjený již od r. 1991. Systém se skládá z osmi navzájem propojených modulů a několika typů terminálů a čteček. IS Cygnus již používá více než 500 poskytovatelů v ČR i na Slovensku.

MOŽNOSTI POUŽITÍ

Tam, kde se nyní používají klíče pro otevření dveří.
Například:

- ✓ Zabezpečení sesteren proti přístupu k lékům a dokumentaci
- ✓ Zabezpečení oddělení proti útěku klientů
- ✓ Zabezpečení vstupu do budovy

SPECIFIKACE

Parametr	Hodnota
Způsob identifikace	Otisky prstů / čipy / kombinace čip + otisk
Doba ověření	≤ 1s
Čipy	EM Marine 125 kHz
Kapacita paměti	30 000 záznamů + 1 500 otisků prstů
Připojení k PC	TCP/IP, RS 485, RS 232, volitelně USB
Rozměry	73 (š) × 148 (v) × 34 (h) mm

IReSoft

Společnost IReSoft s.r.o. je moderní a dynamická česká softwarová firma, která nabízí specializovaný a zakázkový software vč. komplexní podpory. Soustředíme se na ergonomii aplikací a jejich intuitivní ovládání. Uživatelé nepotřebují složité zaškolení díky kvalitní podpoře.

Předvedeme

Vyžádejte si u našeho obchodního zástupce osobní předvedení systému přímo ve Vašem zařízení, abyste se mohli sami přesvědčit, jaký přínos pro Vás bude mít zavedení IS Cygnus.

Asociace chystá pilotní ověření evropského vzdělávání pro vedoucí pracovníky

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR se zařadila mezi úspěšné žadatele o realizaci projektů financovaných prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost se zaměřením na podporu vzdělávání a procesů v sociálních službách. „Dvacetíměsíční projekt s názvem Vzdělávání managementu pobytových zařízení sociálních služeb má za cíl podporovat a podílet se na zvyšování kvality řízení pobytových zařízení v souladu s evropskými standardy pomocí odborného vzdělávání vedoucích pracovníků. Právě v této oblasti vzdělávání vidíme velkou příležitost, proto jsme se rozhodli využít zkušeností kolegů ze zahraničí a převést do českých podmínek evropský model vzdělávání, který byl vytvořen Evropskou asociací ředitelů domovů pro seniory,“ uvedl Jiří Horecký, prezident APSS ČR.

Vzdělávací program EDE (European Association for Directors of Residential Care Homes for the Elderly) je unikátní svým rozsahem 600 výukových hodin, specifickým zaměřením a nadnárodním přesahem. Zahrnuje 9 tematických modulů, samostatný modul e-learningu a individuální konzultace s lektory. Moduly zpracované vybranými lektory obsahují odborná témata z oblasti řízení a provozu pobytových zařízení dlouhodobé péče, finančního managementu, managementu kvality, marketingu, fundraisingu, oblasti lidských práv, sociální a zdravotní péče, stravování v pobytových zařízeních či měkkých dovedností.

V současné době APSS ČR rozjíždí pilotní ověření vzdělávacího programu. „Vzdělávání budeme realizovat s partnerem projektu společností HARTMANN – RICO, a. s., ve 3 krajích – v Jihočeském, Moravskoslezském a Ústeckém. Celkem devíti vzdělávacími moduly projde

135 osob v patnáctičlenných skupinách. Záměr si mohou vybrat jakýkoliv modul, není nutné absolvovat celý šestiset-hodinový program. K účasti se mohou vedoucí pracovníci již nyní hlásit prostřednictvím Institutu vzdělávání APSS ČR na adrese institut@apsscr.cz. Účast na vzdělávání je bezplatná,“ doplnil Jiří Horecký.

Pilotním ověřováním je realizace vzdělávání nazývána především proto, že Asociace provede zhodnocení obsahové náplně a přínosnosti vzdělávání pro cílovou skupinu po skončení každého jednotlivého kurzu. Doporučení a náměty ze stran účastníků i lektorů posléze zpracuje a všech devět vzdělávacích modulů poté upraví dle navrhovaných změn a doporučení. Konečnou verzi vzdělávacího programu Asociace připraví k akreditaci u Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a následně i u EDE. Po skončení projektu bude vzdělávací program realizován v průběhu dvouletého cyklu v několika školících střediscích po celé České republice.

Bc. Andrea Tajanovská, DiS.
ředitelka IVA

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Přehled odborných seminářů Institutu vzdělávání APSS ČR

Psychobiografický model prof. E. Böhma (Viedeň, Rakousko)	9. 3.	České Budějovice	PhDr. Eva Procházková
Aktivizační a vzdělávací techniky v sociálních službách	16. 3.	Mnichovo Hradiště	Bc. Andrea Tajanovská, DiS.
Základy péče o geriatrického klienta	16. 3.	Plzeň	Ing. Bc. Irena Kouřilová
Kompresivní terapie	17. 3.	Praha	Ing. Bc. Irena Kouřilová
Úvod do problematiky bezdomovectví	22. 3.	Praha	Bc. Jan Třínecký
Základy plánování služby pro sociální pracovníky	23. a 24. 3. I. část	Hradec Králové	Mgr. Marcela Vítová Bc. Andrea Tajanovská, DiS.
Klient s Alzheimerovou chorobou	24. 3.	Mnichovo Hradiště	Ing. Bc. Irena Kouřilová
Diabetes mellitus	30. 3.	Praha	Ing. Bc. Irena Kouřilová
Základy plánování služby pro sociální pracovníky	30. a 31. 3. I. část	Plzeň	Mgr. Marcela Vítová Bc. Andrea Tajanovská, DiS.
Klíčový pracovník a jeho role při individuálním plánování	6. 4.	Mnichovo Hradiště	Bc. Andrea Tajanovská, DiS.
Efektivní komunikace	6. 4.	Tábor	Mgr. Marcela Vítová

Více informací o seminářích najdete na www.apsscr.cz v sekci INSTITUT VZDĚLÁVÁNÍ.

Největší distributor dezinfekčních prostředků a zdravotnického materiálu v České republice

- Komplexní zásobování všech zdravotnických zařízení po celé ČR
- Nejširší nabídka produktů nejvýznamnějších značek na trhu
- Služby šité na míru jednotlivým zákazníkům podle jejich velikosti, typu a individuálních potřeb

Pobočka Třinec

Konská 198
739 61 Třinec
Tel: +420 558 337 111
Fax: +420 558 337 112
E-mail: info@martekmedical.cz

Pobočka Praha

Krajní 801
252 42 Jesenice, Praha-Západ
Tel: +420 241 011 501
Fax: +420 241 930 001
E-mail: info.praha@martekmedical.cz

Pobočka Brno

Řipská 18a
627 00 Brno-Slatina
Tel: +420 547 253 173
Fax: +420 547 253 172
E-mail: brno@martekmedical.cz

Pobočka Horka nad Moravou

Olomoucká 612/34
783 35 Horka nad Moravou
Tel: +420 588 516 652
Fax: +420 588 516 651
E-mail: olomouc@martekmedical.cz

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Představujeme kraje

Rozhovor s Petrem Dolínkem, radním Hl. m. Prahy pro oblast sociální politiky, bydlení a evropských fondů

Petr Dolínka

Do úřadu jste nastoupil v závěru loňského roku. Jaký je váš osobní vztah k oblasti sociálních služeb?

Moderní sociální stát je dnes založen především na kvalitě a dostupnosti veřejných služeb. V sociální oblasti je to předpokladem pro pomoc lidem, kteří se často ne úplně vlastní vinou ocitli ve složité životní situaci, nebo kteří se již nemohou sami o sebe postarat. V této chvíli je naší povinností těmto spoluobčanům poskytnout takové zázemí, které jim umožní prožít důstojný život. Není možné se spoléhat pouze na charitu. Musíme proto usilovat o rozvoj celého systému sociálních služeb, jež bude odpovídat skutečným potřebám Pražanů. Proto si také myslím, že šetřit na sociálních službách není prozíravé a odpovědné vůči lidem, kteří pomoc potřebují.

Můžete nám stručně představit aktuální situaci v poskytování sociálních služeb na území Hlavního města Prahy? Kolik evidujete zařízení poskytujících sociální služby a jaký je rozpočet na tuto oblast?

V Praze je v současné chvíli relativně široká nabídka sociálních služeb, kterou zajišťuje více než sedm set padesát registrovaných poskytovatelů. Z nich přibližně dvě třetiny pravidelně žádají o dotaci magistrátu nebo Ministerstva práce a sociálních věcí. Z těchto zdrojů na sociální služby jde v letošním roce více než půl miliardy korun. Bohužel nemáme v tuto chvíli kompletní přehled o tom, jakými částkami podporují sociální služby jednotlivé městské části. V tomto směru se budu snažit situaci změnit tak, abychom mohli lépe plánovat poskytování služeb a efektivněji využívat omezené prostředky.

Domníváte se, že budete mít na sociální oblast dostatek finančních prostředků? Jakým způsobem budete řešit finanční požadavky poskytovatelů sociálních služeb?

Celková výše prostředků rozhodně není dostačující. Pražské sociální služby jsou dlouhodobě podfinancované, jelikož poptávka je v porovnání s jinými kraji velmi vysoká. V důsledku to výrazně omezuje možnost jejich dalšího rozvoje tak, abychom se přiblížili evropským standardům. V letošním roce je pak situace obzvláště složitá. Musíme se potýkat se snížením dotace Ministerstva práce a sociálních věcí pro pražské poskytovatele sociálních služeb. Ministerstvo tento krok zdůvodňuje nezbytnými úsporami ve státním rozpočtu. Jak už jsem řekl, jsem toho názoru, že ministr Drábek se snaží šetřit na nesprávném místě. Navíc jeho postup je pouze snahou přesunout větší část odpovědnosti za financování sociálních služeb na hlavní město v situaci, kdy možné změny v rozpočtovém určení daní mohou výrazně snížit příjmy Prahy. V současnosti jsou proto rozpočtové možnosti hlavního města omezené a prostřednictvím grantů jsme schopni rozdělit mezi poskytovatele sociálních služeb přibližně 80 miliónů korun. Situaci se snažíme zlepšit za pomoci evrop-

ských fondů, například prostřednictvím individuálního projektu na podporu a rozvoj sociálních služeb, jehož realizace se v tomto roce uskuteční.

S jakými výsledky proběhly v loňském roce kontroly zařízení sociálních služeb na území Hlavního města Prahy?

Výsledky těchto kontrol nebyly ani zdaleka uspokojivé. V situaci, kdy operujeme se zoufale nedostačujícím objemem prostředků, se objevila řada pochybení a neoprávněných čerpání magistrátních prostředků. Do budoucna však chceme tyto kontroly zpřísnit a zavést tvrdé sankce pro ty organizace, které budou nakládat s prostředky nezodpovědně. Nové grantové schéma, které se v tuto chvíli připravuje, již počítá s možností sankcí a efektivnější kontrolou využívání finanční podpory.

Jaké jsou vaše priority a vize v rozvoji sociálních služeb na území Hlavního města Prahy?

V první řadě jde o to, aby péče pro lidi, kteří ji potřebují, byla poskytována v co nejpřirozenějším prostředí, nejlépe v rodinném prostředí. Proto bych chtěl především podporovat zlepšení podmínek pro zajištění domácí péče pro seniory a zdravotně znevýhodněné. Zároveň budu v souladu s naším volebním slibem prosazovat vytvoření pěti set nových míst v domovech pro seniory. V tomto směru již podnikáme konkrétní kroky, například se připravuje výstavba nového pavilonu v Domově pro seniory Zahradní Město. Nejdůležitější prioritou však bude zajištění udržitelného financování sociálních služeb v Praze. Současný postoj Ministerstva práce a sociálních věcí, které se snaží přesunout odpovědnost za financování sociálních služeb na hlavní město, bude mít určitě dlouhodobé dopady na jejich kvalitu a dostupnost. Tomu se budu snažit předejít.

**Děkuji za rozhovor
Magda Kocábová**

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Představujeme kraje

Pražská krajská organizace APSS ČR má několik odlišností od ostatních krajů

Jaromír Soukup

Největší odlišností je regionální působnost. Hlavní město Praha má v současné době svá zařízení v 7 krajích České republiky. Jsou umístěna v půlkruhu o poloměru 150 km kolem Prahy. Registrace organizací i poskytovaných služeb je u regionálně příslušných krajských úřadů. Z toho vyplývá i spolupráce sociálních zařízení v rámci jednotlivých krajů v oblasti komunitních plánů, ale i v oblasti aktivit APSS ČR. Poslední zasedání pražské krajské organizace se uskutečnilo společně s krajskými organizacemi ústeckou a libereckou. Vzájemná výměna informací a zkušeností i navázání nových společenských kontaktů v rámci několika krajů jsou velmi užitečné a přínosné.

Druhým specifikem je velké spektrum poskytovaných služeb a právních forem organizací. Většina zařízení, která jsou členy APSS ČR, jsou příspěvkové organizace Hlavního města Prahy (celkem 21)

a městských částí (5). Druhou nejpočetnější skupinou je 13 organizací různých církví. Občanských sdružení je 10. Dále jsou to 1 obecně prospěšná společnost a 1 akciová společnost. V průběhu roku 2010 stoupl počet členských organizací o 11. K dnešnímu datu pražská krajská organizace zastřešuje 51 členů APSS ČR.

Jednotliví poskytovatelé především využívají výhod, které jim APSS ČR nabízí na poli celoživotního vzdělávání. Vysoká účast je na kongresech, konferencích a různých školeních. Velmi oblíben je časopis Sociální služby. Problémy jsou v činnosti samotné krajské organizace. Na setkáních regionu je nízká účast a zapojení v odborných sekcích APSS ČR také zatím vázne.

Spolupráce s odborem zdravotnictví a sociální péče MHMP byla, a jsem přesvědčen, že v budoucnu i bude, na dobré úrovni. Hlavní město Praha věnuje rozvoji sociálních služeb značné finanční prostředky, APSS ČR považuje za part-

nera a svým organizacím v žádném případě nebrání ve členství a v práci pro asociaci. V plánu Prahy je další rozvoj všech služeb sociální péče na území hlavního města, ale i mimo něj. Přípravovány jsou a částečně se již realizují studie a projekty na výstavbu nových domovů pro seniory v Praze i na přestavbu či přístavbu stávajících domovů pro pražské občany se zdravotním a duševním postižením v ostatních krajích.

Existence akciových společností ve spektru poskytovatelů sociálních služeb avizuje, že i sem začíná pronikat podnikatelská sféra. Přejme si, aby to obohatilo konkurenční prostředí, ale hlavně, aby to přispělo ke zvýšení kvality a dostupnosti sociálních služeb.

Jaromír Soukup

ředitel Domova

se zvláštním režimem Krásná Lípa
předseda krajské organizace APSS ČR

Služba je víc než jen dobře vyko

Rozhovor s Ing. Česlavem Santariusem, držitelem ocenění Osobnost roku 2009 v sociálních

Ing. Česlav Santarius

Narodil se 17. září 1945 ve Stonavě, vystudoval ekonomiku průmyslu a postgraduálně také řízení podniku na Vysoké škole ekonomické v Bratislavě. Od učňovských let až do roku 1991 pracoval na různých, převážně vedoucích pozicích na Nové huti v Ostravě-Kunčicích. Po roce 1989 se stal jedním ze zakladatelů Slezské diakonie, ve které v letech 1991-2010 působil ve funkci ředitele. Je mj. nositelem Ceny Olgy Havlové za vynikající realizaci projektů (Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, 2004) a finalistou soutěže Manažer roku (Česká manažerská asociace, 2005). V loňském roce obdržel cenu Osobnost roku v sociálních službách (Rada kvality ČR a časopis Sociální péče). Je ženatý, má syna, dceru a pět vnuků.

Dne 7. října 2010 jste v Táboře na galavečeru v rámci Výročního kongresu poskytovatelů sociálních služeb ČR obdržel ocenění Osobnost roku, jejíž vyhlášení je součástí soutěže Cena kvality v sociální péči. Současně to byla jakási „tečka“ za vaším působením v roli ředitele Slezské diakonie. Mohli bychom se při této příležitosti společně pokusit o malou retrospektivu vašeho působení v oblasti sociálních služeb? Kde jste pracoval před vznikem Slezské diakonie a jak jste se vůbec k sociální sféře dostal?

Před vznikem Slezské diakonie jsem pracoval v Ostravě ve velkém hutním podniku s 24 000 zaměstnanci. Brány tohoto podniku jsem překročil poprvé v září 1959 a do roku 1991 jsem prošel dobou učení, profesí elektrikáře, plánovače, ekonoma a posledních 19 let jsem pracoval v útvaru organizace a řízení.

S problematikou sociální práce – diakonie jsem se setkal ve svém dětství, kdy můj otec byl několik let po druhé světové válce vedoucím sociálních evangelických ústavů „Betezda-Sarepta“ v Komorní Lhotce na Těšínském Slezsku. Pak nastalo období, kdy byly v tehdejším Československu zestátněny veškeré sociální církevní organizace. Věnovat se sociální problematice, i když mne vždy přitahovala, se jevílo v kontextu politické reality jako nemožné.

Po politických změnách v roce 1989 jsem byl jedním z těch, kteří pochopili nutnost a využili možnosti nové situace. Již v roce 1990 jsem se podílel na obnově diakonické práce v našem regionu po 30 letech totálního zákazu.

Jak změnu vaší profese vnímalo vaše okolí, rodina?

Chtěl bych poděkovat svým nejbližším (manželce, dceři a synovi), že mě podpořili při tomto riskantním kroku, zejména když jsem dobrovolně odcházel a opouštěl svou profesi v Nové huti a šel do malinké, nově vznikající organizace Slezská diakonie, která v té době zaměstnávala pouze 6 pracovníků, ale měla velké vize, cíle a plány.

Jak vypadaly polistopadové začátky působení Slezské diakonie? Bylo na co navázat z období před rokem 1989?

Slezská diakonie navazovala na rozvinutou a požehnanou práci, jejíž historie sahá až do období Rakousko-Uherska (začátek 20. století). V roce 1990 jsme ovšem začínali opravdu z ničeho – od nuly. Nebyly budovy, finance, vzdělání pracovníci, nebyla hlavně zkušenost a někdy jsme narazili i na nepochopení úředníků na různých stupních samosprávy a státní správy – vznikalo něco, co tady třicet let neexistovalo.

Kde se Slezská diakonie nachází obsahově i místně nyní? Pokud vím, již překročila hranice vlastního Slezska a působí v několika krajích, má registrovanou širokou škálu služeb.

Práci jsme zahájili v nejbližším okolí Českého Těšína. Po dvaceti letech své činnosti Slezská diakonie služby poskytuje ve všech bývalých okresech Moravskoslezského kraje, v některých částech Olomouckého kraje, dále v Brně a jeho okolí. V návaznosti na zákon o sociálních službách má Slezská diakonie zaregistrováno okolo 100 služeb (tj. 70 procent všech druhů, které uvádí typologie služeb v zákoně). Tyto služby realizuje asi 550 pracovníků v 50 střediscích a programech.

Kvalita v sociálních službách, to nejsou pouze standardy a inspekce, ale celý komplex aktivit a činností, který by se měl projevit především ve spokojenosti uživatelů služeb.

naná práce

službách

Co pro vás osobně znamená pojem „kvalita“ v oblasti sociálních služeb? V čem jste jako ředitel organizace vnímal těžiště své práce?

Kvalita v sociálních službách, to nejsou pouze standardy a inspekce, ale celý komplex aktivit a činností, který by se měl projevit především ve spokojenosti uživatelů služeb. Když i sociální služby budou moci být součástí tržního prostředí, pak spokojení uživatelé budou tláčit na zvyšování kvality sociálních služeb, na různorodost a pestrost služeb a jejich další rozvoj.

V souladu s vizí a strategií v konkrétní praxi Slezské diakonie jsem se snažil reagovat na aktuální potřeby uživatelů sociálních služeb. V pravý čas a na správném místě připravovat a rozvíjet aktivity, o které je zájem ze strany uživatelů a na které jsou i finanční zdroje v rámci ekonomických možností regionů i celé ČR.

Slezská diakonie přijímá kromě legislativou daných standardů kvality sociálních služeb ještě jedno kritérium navíc: poskytování sociálních služeb na základě realizace biblických zásad lásky a služby potřebným lidem. Co to v praxi znamená? V čem se církevní organizace mohou (nebo mají) lišit od jiných typů poskytovatelů?

Slezská diakonie přistupuje ke každému uživateli služeb individuálně, ale náš pohled a směr poskytované pomoci je komplexní, v centru našeho zájmu je tělo, duše i duch – zejména kvůli časové omezenosti lidského života chceme pamatovat i na aspekt života posmrtného. Chci ale zdůraznit, že veškeré aktivity duchovního rozměru jsou pro uživatele, případně i zaměstnance, pouze nabídkou a každý se má možnost sám rozhodnout, zda ji využije.

Křesťan, který se rozhodl pro práci zaměřenou na pomoc bližním, by měl tuto aktivitu vykonávat ne pouze jako práci, ale jako „službu“, což představuje něco více než dobře vykonanou práci. Ten, kterému je služba poskytována, by se o tom neměl tolik dozvědět z proklamací, ale podle vykonávané aktivity by sám měl poznat, že jde o něco jiného.

S pokorou musíme přiznat, že i diakonii tvoří pouze „lidé“. Vlastní realizace námi vytyčeného cíle, tedy že aktivity ve Slezské diakonii jsou poskytovanou „službou“ a ne pouze dobře vykonanou prací, je jen naší vizí, ke které se snažíme každodenně přibližovat.

Během dvaceti let působení na postu ředitele jste jistě zakusil i chvíle obtížné a nepříjemné. Co bylo vaší hlavní motivací a zdrojem síly potřebné k pokračování?

Chvíle obtížné a nepříjemné byly spojené jednak s nedostatečnou legislativou pro činnost nevládních organizací, jednak s nepochopením úředníků na různých stupních státní správy a samosprávy, a to zejména při získávání financí, hlavně na investiční rozvoj.

To, že jsem odešel z podniku, ve kterém jsem prožil třicet let, bylo splněním mého přání udělat ve svém životě něco konkrétního pro lidi. Zdrojem síly, která mi pomáhala, byla moje víra v Boha a zejména změna životních osudů našich uživatelů a jejich blízkých.

S jakým pocitem předáváte post ředitele diakonie své nástupkyni, Mgr. Zuzaně Filipkové? S čím jste při ohlédnutí zpět spokojen a co naopak vnímáte jako případný dluh?

Moje nástupkyně, Mgr. Zuzana Filipková, Ph. D., pracovala se mnou ve Slezské diakonii od roku 1993 a posledních

12 let byla ve funkci mé náměstkyně. Kromě odborných znalostí, které postupně získala ve Slezské diakonii, má stejně jako já zájem na dalším rozvoji a snahu reagovat na konkrétní situace a měnit podmínky.

Snažil jsem se od samého začátku využívat každou šanci, která se naskytla a byla reálná, pro aplikaci v činnosti Slezské diakonie a jejím rozvoji. Nepodařilo se mi zrealizovat určité rozpracované akce (např. stavbu vzdělávacího diakonického centra) a rovněž nebyly uskutečněny určité vize spojené s větší spoluprací jiných diakonických subjektů.

Co byste Slezské diakonii a nové paní ředitelce popřál do budoucna?

Přál bych jim, aby ve své činnosti našli uspokojení a aby se nevzdávali při plnění svých životních cílů a přání, aby za nimi krok za krokem šli. Přeji jim, ať se jim je podaří splnit.

A co čeká v následujícím období vás?

Ve Slezské diakonii bych chtěl zůstat určitou dobu ve funkci konzultanta pro management, být novému vedení užitečný a konkrétně se podílet na koordinaci a realizaci rozvojových investičních projektů.

**Děkuji za rozhovor.
Zdeněk Kašpárek**

Foto: archiv redakce a Slezské diakonie

MUDr. Juraj Vančík, CSc., riaditeľ Nemocnice Košice-Šaca, júl 2010

„HARTMANN ponúka viac než len produkty – vždy sa snaží nájsť to najlepšie riešenie.“

Výsledky našej starostlivosti skutočne poznáte.

HARTMANN – RICO ponúka v rámci programu **HARTMANN Solutions** okrem širokého portfólia kvalitných produktov aj komplexný systém poradenstva a služieb – od produktových školení až po poradenstvo pri získavaní dotácií.

Aj vám dokážeme výrazne uľahčiť vašu prácu. Nájdite si lepšie riešenie na www.pomahameliecit.sk

Jak na snížení provozních nákladů zdravotnických zařízení

Již druhý rok nabízí společnost HARTMANN – RICO českým nemocnicím program HARTMANN Solutions. Na podrobnosti k tomuto programu a konkrétní výsledky, které může přinést, jsme se ptali Mgr. Lukáše Havelky zodpovědného za nabídku HARTMANN Solutions pro nemocnice.

HARTMANN Solutions slibuje zdravotnickým zařízením výrazné úspory v provozních nákladech. Jak konkrétně toho dosahuje vzhledem k poměrně vysoké úrovni regulace českého zdravotnického systému?

Ekonomika českého zdravotnictví je specifická a řídí se určitými neměnnými principy. Ale to neznamená, že by poskytovatelé zdravotní péče nemohli využívat moderních nástrojů pro efektivní řízení nákladů, které se osvědčily v korporátní sféře. Z tohoto předpokladu HARTMANN Solutions vychází – zjednodušeně řečeno jde o systém služeb postavený na nabídce outsourcingu některých provozních procesů. Management daného zdravotnického zařízení se díky přenesení odpovědnosti za tyto aktivity může plně soustředit na skutečně důležité věci a zároveň získá velký prostor ke snižování provozních nákladů.

Ale takové řešení není žádnou novinkou ani v českém zdravotnictví.

Nebylo by, kdyby HARTMANN Solutions nezajišťovala provoz těchto procesů pod hlavičkou jediného dodavatele. To pro klienta znamená výrazně nižší náklady než v případě odděleného outsourcingu jednotlivých aktivit, a to i v případě, že si z balíku HARTMANN Solutions vybere třeba jen jednu službu. A při tom bude mít jistotu, že využívá servis, který daný úkol řeší s ohledem na celý systém zdravotnického zařízení a na pozadí komplexního odborného know-how. HARTMANN Solutions tak nabízí unikátní potenciál, pokud jde o snižování nákladů na nej-různějších úrovních.

Kde například?

Možnosti úspor lze hledat prakticky všude. Vezměme si třeba logistiku – dnes je vcelku běžným jevem, že se do nemocnic týden co týden zaváží zboží od desítek dodavatelů v poloprázdných autech, ale každá taková dodávka je plně účtována. To byl i případ třeba chrudimské nemocnice, kde jsme v rámci Hartmann Solutions dostali za úkol optimalizovat skladový management. Počet dodavatelů jsme zredukovali ze 102 na 38, objednávkový a účetní systém nemocnice jsme propojili se SAP a převzali jsme kompletní péči o sklad. I s náklady na tyto služby zařízení s kapacitou 370 lůžek a více než 700 zaměstnanci ušetřilo v souvislosti s náklady na zdravotnické prostředky 25 procent, tedy 6,6 milionu korun. A konkrétních příkladů pozitivního dopadu HARTMANN Solutions na ekonomické ukazatele hospodaření zdravotnických zařízení máme více.

Kdo může HARTMANN Solutions využít a jaké služby v rámci balíku nabízíte?

Solutions nabízíme všem zdravotnickým zařízením – nemocnicím, odborným ambulancím a ordinacím, domovům pro seniory, agenturám domácí péče. Kromě standardní dodávky produktů určených pro zdravotní péči, a to i mimo naše portfolio, jim můžeme poskytnout služby v oblastech logistiky, správy IT systémů, procesních analýz, vzdělávání, fundraisingu či energetických auditů.

www.pomahamelecit.cz

MUDr. Jiří Němec, zástupce primáře, Chirurgické oddělení Nemocnice Zatec, červenec 2010

**„Kvalita produktů je základ.
Navíc nám HARTMANN
pomáhá získat dotace.“**

Výsledky naší péče skutečně poznáte.

HARTMANN – RICO nabízí v rámci programu **HARTMANN Solutions** kromě širokého portfolia moderních produktů také komplexní systém poradenství a služeb – od produktových školení přes optimalizaci řízení procesů až po poradenství pro získávání dotací.

I vám dokážeme výrazně usnadnit vaši práci. Najděte si lepší řešení na www.pomahamelecit.cz

HARTMANN Solutions™
PRODUKTY SLUŽBY PORADENSTVÍ

pomáhá léčit.

Asociácia
poskytovateľov sociálnych služieb

Posudzovať či ne

Nezazmluvnené miesta a vznik samoplatcov

V súčasnosti systém samofinancovania v sociálnych službách nie je zachytený v právnych normách, ale v realite časť klientov platí za služby plnú cenu. Týka sa to najmä klientov neverejných poskytovateľov, kde ustanovenia zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. vytvárajú samosprávam priestor na neuzatvorenie zmlúv s neverejnými poskytovateľmi alebo na uzatvorenie zmlúv iba na časť kapacity neverejného poskytovateľa, čím ďalšia časť miest u neverejných poskytovateľov zostáva *nezazmluvnená*, čo znamená, že nie je financovaná, a to ani čiastočne, zo zdrojov samosprávy.

Keďže v súčasnosti neverejní poskytovatelia majú limitované možnosti získavania iných finančných prostriedkov, premieta sa celá časť nákladov *nezazmluvnených* miest do ceny pre klienta. Vzniká tak alternatívna forma financovania sociálnych služieb, klienti samoplatci, platiaci za sociálne služby plnú cenu, kryjúcu náklady.

V prípade, že by poskytovatelia na *nezazmluvnené* miesta neprijímali klientov samoplatcov (u niektorých poskytovateľov tvoria *nezazmluvnené* miesta až 100 % ich kapacity), museli by svoju činnosť ukončiť. Samofinancovanie týchto samosprávou *nezazmluvnených* miest umožňuje poskytovateľom uspokojovať potreby klientov, ktorí nemôžu byť umiestnení na zazmluvnených miestach z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov samosprávy, a naplňovať predmet svojej činnosti, sociálne služby poskytovať a rozvíjať.

Posudzovanie odkázanosti fyzickej osoby (FO) na pomoc

Podľa § 11 zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. sa druh, forma a rozsah poskytovania sociálnej služby určujú podľa nepriaznivej sociálnej situácie a pri sociálnej službe uvedenej v § 34 – § 41 t. z. v zariadeniach pre osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, aj podľa stupňa odkázanosti FO na pomoc inej FO. Znamená to, že podľa súčasnej právnej úpravy na prijatie do sociálnych služieb pre seniorov musí

klient prejsť posudkovým konaním a získať rozhodnutie o odkázanosti FO na sociálne služby. Povinnosť absolvovať toto správne konanie sa týka aj klientov, ktorí sú na uvedených *nezazmluvnených* miestach a platia za služby plnú cenu.

Klientovi sa na základe predloženého lekárskeho a sociálneho posudku vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu, ktorý obsahuje stupeň odkázanosti FO, jej znevýhodnenie v oblasti sebaobslužných výkonov a úkonov v starostlivosti o svoju domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách, ako aj návrh druhu sociálnej služby. FO je vydané rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, ktoré musí nadobudnúť právoplatnosť.

(Ne)potreba posudzovania odkázanosti

Zo skúseností z takmer dvojročnej praxe poskytovania sociálnych služieb na základe posudkov odkázanosti zisťujeme, že posudzovanie odkázanosti u klientov samoplatcov na *nezazmluvnených* miestach nie je potrebné a klienta zbytočne zaťažuje. Lekársky posudok posudzujúceho lekára samosprávy neprináša nové informácie, ale len zhrnie informácie zmluvného lekára bez ďalšej pridanej hodnoty, a sociálny posudok posudzuje sociálny status, ktorý dokáže posúdiť sám klient alebo jeho príbuzní. Celý tento proces trvá v priemere 2 mesiace a len v prípade, že sa klient vzdá odvolania, sa môže skrátiť. Spôsobuje to stratu cenného času, kedy by klient služby už mohol čerpať a naplňovať tak svoje potreby a potreby svojich príbuzných.

Námietky, že by samoplatci mohli sociálne služby bez posudzovania odkázanosti zneužívať nie sú na mieste aj vzhľadom na fakt, že priemerná finančná úroveň príjmov občanov SR vedie k tomu, že klienti z dôvodu, že majú platiť za sociálne služby 3 až 4násobok priemerného starobného dôchodku alebo 1 až 1,5 násobok priemernej mesačnej mzdy, sa dostatočne kriticky postaví k posúdeniu odkázanosti a vyhodnoteniu potrieb klienta prijímateľa a nepotrebuje k tomu posudzovanie samosprávou.

Zmena paradigmy

Bolo by preto vhodné oddeliť posudzovanie odkázanosti FO od nároku na poskytovanie sociálnych služieb a vnímať posudzovanie odkázanosti v súvislosti s nárokmi na čerpanie verejných financií. Posudzovanie odkázanosti FO na pomoc inej FO by sa v tom prípade zmenilo na posudzovanie odkázanosti na finančný príspevok a bolo nie povinnosťou ale právom klienta, ktoré si môže uplatniť v prípade, že si nárokuje čerpanie verejných prostriedkov a umiestnenie na zazmluvnenom mieste.

Ostatní klienti, ktorí by boli samoplatcami na *nezazmluvnených* miestach, by mali nárok na sociálne služby z titulu veku (napr. dôchodkový vek) a z titulu zlého zdravotného stavu, ktorý by sa dokladal existujúcou prepúšťacou správou, prípadne nálezom od zmluvného všeobecného lekára. Týmto spôsobom by sa nielenže zvýšila dostupnosť sociálnych služieb pre seniorov samoplatcov, ale umožnilo by to prílev finančných prostriedkov do sociálnych služieb a uvoľnilo napäté rozpočty samospráv na financovanie posudkových konaní.

Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb

Vyriešila by sa tým aj prekážka v bezodkladnom prijímaní klientov všetkými poskytovateľmi, ktorá je obsiahnutá v § 8 odsek 6, kde sa uvádza, že obec alebo VUC v rozsahu svojej pôsobnosti poskytne alebo zabezpečí poskytovanie sociálnej služby FO **bezodkladne**, ak je jej život alebo zdravie vážne ohrozené, ak FO nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb. Túto povinnosť bezodkladného prijatia neukladá neverejným poskytovateľom, s čím sa dá z dôvodu menšieho právneho dosahu samosprávy na všeobecne prospešné alebo súkromné organizácie z dôvodu, že ich zriaďovateľom nie je samospráva, súhlasiť, avšak, s čím sa súhlasiť nedá je, že odoberá týmto poskytovateľom aj právo na bezodkladné prijatie, čo je vyjadrené tým, že neverejný poskytovateľ

posudzovať samoplatcov?

môže túto službu poskytnúť klientovi iba na základe rozhodnutia o jeho odkázanosti. Vypuklým sa toto odňatie práva bezodkladného prijatia stáva najmä v prípade klienta samoplatcu, ktorý potrebuje z dôvodu zlého zdravotného stavu vyjadreného v prepúšťacej správe z nemocnice alebo lekárskeho nálezu všeobecného lekára okamžité prijatie na *nezazmluvnené* miesto.

Spochybňovanie poskytovateľa alebo charakteru sociálnych služieb

Ďalším problémom, ktorý by sa v súvislosti so zmenou posudzovania odkázanosti FO na pomoc inej FO na posudzovanie odkázanosti na čerpanie verejných financií vyriešil, by bolo, že by sa prestal spochybňovať poskytovateľ alebo charakter sociálnych služieb, ktoré sa poskytujú klientovi bez rozhodnutia o odkázanosti. Hrozba spochybňovania visí nad každým poskytovateľom sociálnych služieb, ktorý má *nezazmluvnené* miesta, ktoré obsadzuje samoplatcami a títo nestíhajú alebo odmietajú absolvovať posudkové konanie. Sú to najčastejšie klienti, ktorí potrebujú služby okamžite v ten istý alebo na druhý deň, klienti, ktorí potrebujú služby krátkodobo z dôvodu, že ich zdravotný stav je vážny, klienti, ktorí majú eminentný záujem byť umiestnení u poskytovateľa podľa svojho výberu, klienti odmietajúci prezentovať svoje lekárske nálezy (napr. onkologickí a psychiatrickí pacienti), klienti odmietajúci poskytnúť citlivé informácie (pri posudzovaní sociálneho statusu) a tiež klienti, u ktorých nemá kto vybavovať administratívne úkony z dôvodu, že ich príbuzní žijú v zahraničí.

Poskytované služby sa musia považovať za sociálne zo svojej podstaty, ak sú v súlade s § 2 zákona NR SR č. 448/2008 Z. z., t. z. že poskytovateľ poskytuje odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo súbor týchto činností zameraných na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmierenie tejto situácie FO, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti FO viesť samostatný život,

- na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb FO,
- riešenie krízovej situácie FO a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia FO a rodiny.

V prípade, že by sa spochybnil charakter služieb, ktoré poskytovateľ týmto klientom samoplatcom poskytuje, dostal by sa do rozporu nielen s registrovaným predmetom svojej činnosti, čo je povinný podľa § 9 odsek 9 určiť v zriaďovacej listine alebo vo vnútornom predpise, ale aj do rozporu s daňovými zákonmi (oslobodenie od dane neziskových organizácií, platenie DPH) a mohol by byť stíhaný za daňové úniky. Je preto nevyhnutné, aby bol poskytovateľ sociálnych služieb posudzovaný podľa charakteru služieb, ktoré poskytuje, a nie podľa toho, či si jeho klient vybavil alebo nevybavil rozhodnutie o odkázanosti, na ktoré ako poskytovateľ nemá žiaden dosah.

Záver

Keďže z dôvodu nedostatočných finančných prostriedkov zo strany samosprávy zostávajú u poskytovateľov *nezazmluvnené* miesta, ktoré musí obsadzovať samoplatcami, a absolvovanie posudkového konania a získanie rozhodnutia o odkázanosti ešte neopravňuje klienta na získanie zazmluvneného miesta (ale klient sa dostáva do poradníka ako čakať na sociálne služby), považujeme proces posudkového konania u klientov na *nezazmluvnených* miestach za zbytočný a obťažujúci klienta a zvyšujúci náklady na strane samosprávy za nepotrebné posudkové konanie.

Navrhuje, aby sa od posudkového konania u klientov samoplatcov, ktorí sú na nezazmluvnených miestach, upustilo, a aby sa posudzovanie odkázanosti vyžadovalo iba u klientov na zazmluvnených miestach financovaných z verejných zdrojov.

Doc. MUDr. Božena Bušová, CSc., MPH
podpredsedníčka APSS v SR

Štvrté výročie nízkoprahovej nocľahárne

Bratislava – 22. december 2010. Ďakovnou bohoslužbou a malou oslavou klienti, zamestnanci a dobrovoľníci Depaul Slovensko oslávili štvrté výročie otvorenia nízkoprahovej Nocľahárne sv. Vincenta de Paul na Ivánskej ceste v Bratislave. Nocľaháreň od svojho otvorenia dňa 21. decembra 2006 poskytla už vyše 183 000 núdzových nocľahov pre ľudí bez domova.

Podnetom pre vznik zariadenia bola kritická situácia v roku 2005, keď na následky podchladenia a chorôb v tuhých mrazoch zomrelo v Bratislave najmenej 19 bezdomovcov a bolo zriadené núdzové stanové mestečko.

Nocľaháreň sv. Vincenta de Paul je nízkoprahovým zariadením a svoje služby poskytuje predovšetkým tým ľuďom bez domova, ktorí pre svoje závislosti či zanedbaný fyzický a psychický stav nie sú schopní splniť podmienky pre prijatie do iných zariadení v Bratislave. Prijíma aj ľudí pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok. Na registrácii sa vykonáva kontrola a do zariadenia už alkohol ani návykové látky priniesť nesmú. Je tiež zakázaná ich konzumácia v areáli zariadenia.

Od otvorenia zariadenia 21. decembra 2006 prešlo cez brány nocľahárne 2665 klientov, ktorým bol poskytnutý núdzový nocľah, teplá večera a jednoduché raňajky. V zariadení sa poskytujú aj ďalšie služby. Dôležitou súčasťou práce je poskytovanie základného sociálneho poradenstva. Je potešujúce, že sociálnym pracovníkom sa darí posúvať ľudí z ulice do bežného života. V mnohých prípadoch však ide o dlhodobý proces skladajúci sa z malých krokov, z ktorých každý je veľkým víťazstvom.

Alojz Vlčko
fundraiser

Anketa k individuálnímu plánování

Jednou z třecích ploch v otázce individuálního plánování je pnutí mezi legislativními požadavky na spolupráci s klientem při jeho tvorbě na straně jedné a nutností zachování autonomie klienta, jeho osobní svobody a práva na vlastní rozhodnutí na straně druhé. Nejedna uživatel služby, zvláště z řad seniorů, zatížený z dob svého produktivního věku osobními zkušenostmi s přebujelou administrativou, nikdy nekončící „nutností“ vyplňování snadno zneužitelných dotazníků, žádostí a prohlášení, či dokonce zkušenostmi s manipulací nebo sledováním, má k sdílení svých životních peripetií, přání a cílů (a zvláště k jejich písemnému zaznamenávání) s pro něj víceméně neznámými pracovníky poskytovatele služby nechuť. Poskytovatel služby, resp. jeho klíčoví pracovníci, pak řeší napětí mezi tlakem legislativy a snahou klientovi život zkvalitnit v tom smyslu, jak slovo kvalita chápe právě klient, nikoliv např. inspekční orgán. Obrátili jsme se tedy na zástupce několika zainteresovaných institucí a na další odborníky s níže uvedenými otázkami. Rozsah jejich odpovědí byl z pochopitelných důvodů omezen; názorům právníků jsme ponechali prostor o něco málo více.

OTÁZKY Jak má poskytovatel sociální služby postupovat v případě, kdy dostatečně informovaný klient vědomě odmítl spolupracovat na tvorbě IP? Má poskytovatel právo vyvíjet nátlak na klienta za účelem jeho zapojení do IP? Co riskuje ze strany inspekčních orgánů v případě, že při odmítnutí spolupráce ze strany klienta nebude IP veden požadovaným způsobem?

Mgr. Jiří Foral

právník, pracovník Kanceláře veřejného ochránce práv. Příspěvek vyjadřuje názor autora.

Pokud mám odpovědět obecně bez rozlišení různých situací, tak poskytovatel má zákonem uloženou povinnost plánovat průběh poskytování sociální služby podle osobních cílů, potřeb a schopností osob, kterým sociální služby poskytuje, vést písemné individuální záznamy o průběhu poskytování sociální služby a hodnotit průběh poskytování sociální služby za účasti těchto osob, je-li to možné s ohledem na jejich zdravotní stav a druh poskytované soci-

ální služby, nebo za účasti jejich zákonných zástupců. Této povinnosti uložené zákonem se nemůže zbavit poukazem na dohodu, kterou učinil s klientem, neboť touto soukromoprávní dohodou by byla obcházena veřejnoprávní povinnost. Asistence klienta je nadto třeba, zůstaneme-li u jazykového výkladu zákona, pouze k hodnocení průběhu sociální služby. Povinnosti individuálního plánování poskytování služby se poskytovatel zbavit nemůže. Podle typu služby lze jistě najít i u nespolupracujícího klienta alternativní metody ke zjištění, jaká je nejúčinnější forma pomoci nebo rozsah činností (§ 35 odst. 1 zákona) v duchu zásad, na kterých je zákon

o sociálních službách postaven (např. pozorováním), což je otázka odbornosti příslušného poskytovatele. Individuální plánování průběhu poskytování služby neprobíhá bezdůvodně, ale proto, že osoba využívá omezených kapacit sociálních služeb a sama si smluvila zákonem definovaný typ sociální služby. Individuální plánování je nástroj k efektivnímu dosažení cílů služby, proto by se, široce nahlíženo, souhlas s ním dal považovat i za nedílnou součást smluvních podmínek, neboť individuálně plánované poskytování služby je v současnosti po poskytovateli vyžadováno zákonem.

Mgr. Lucie Bicková

inspektorka a konzultantka pro standardy kvality sociálních služeb, ředitelka Oblastní charity Třeboň

Na otázku nelze jednoznačně odpovědět, záleží vždy na konkrétní situaci, na člověku, na vztahu a na kontextu. Jasné však je, že poskytovatel před inspekci neobhájí, že neplánuje, protože klient nechce. Zákon hovoří jednoznačně, že se všemi klienty je povinnost službu plánovat. Pracovníci mají mít takové dovednosti a znalosti, aby to s danou cílovou skupinou dokázali.

Myslím, že na klienta není potřeba vyvíjet jakýkoliv nátlak a ani to nemá výsledný požadovaný efekt. Klient se může zablokovat a zůstane v odporu, čímž si spolupráci s ním jen ztížíme.

Protože podstatou plánování služby

je dialog, je potřeba právě na komunikaci klást velký důraz. Záleží na tom, jak klientovi plánování služby podáme i jaké máme na něj nároky.

Při plánování s klientem, který odmítá spolupracovat, bych si pokládala otázky: Co se děje? Má klient strach, obavy? A z čeho? Jaký klient vlastně je, jak se chová, když je nějaká změna, když se mu něco nelíbí? Opakuje se to, nebo je to problém jednorázový? Je čas na změnu klíčového pracovníka? atd. Na základě této drobné analýzy situace bych se snažila najít odpovědi a hledala řešení, zejména ve spolupráci s pracovním týmem. Třeba klient jen potřebuje čas, nebo nemá rád slovo „plánování“. Možná mu pomůže, když mu řekneme, že si budeme jen povídat o tom a tom... Že bez jeho sdělení nemůžeme vědět, co je pro něj dobré a jaké má představy. Také lze na přechodnou

dobu použít jiné techniky/metody, než je rozhovor, případně je vhodná kombinace více způsobů zjišťování osobního cíle.

Doporučila bych nenechat se vlákat do role, že klíčový pracovník „ví vše nejlépe“, ale naopak, že právě neví, ať si klient řekne sám. S klientem bych se snažila navázat partnerský vztah a plánování vedla tak, abychom se společně dobrali toho, jak si klient službu představuje. Vysvětlila bych mu, že nejde o nic jiného, než že se spolu domluvíme, jak bude služba probíhat. Je potřeba mít stále na paměti, že s klientem neplánujeme jeho život, ale „jen“ průběh sociální služby. Důležité je neklást si vysoké cíle, požadavky, že klient musí zformulovat své přání, potřebu, osobní cíl. Někteří to dokáží, jiní ne. Je důležité na ně netlačit, dát jim prostor, ať si sami řeknou, jak si co přejí. (red. kráceno)

aneb Nespolupracující klient

PhDr. et Mgr. Dagmar Krutilová
inspektorka a lektorka pro standardy
kvality sociálních služeb,
ředitelka P-centra Olomouc

Individuální plánování se liší a je specifické v různých typech sociálních služeb, mělo by tedy vycházet především z charakteru této služby.

Sociální služby mají být poskytovány lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci a to z různých důvodů. Potřebují specifickou míru podpory. Pokud by člověk v nepříznivé sociální situaci nebyl, sociální službu by vůbec nepotřeboval.

Jedna ze základních zásad zákona 108/2006 Sb. je ta, že se má vycházet z individuálně určených potřeb osob. Což klade velké nároky na dovednosti a kvalifikaci pracovníků, kteří by měli

mít mimo jiné i dovednost pomoci uživateli identifikovat a definovat to, co by od sociální služby potřeboval. Někdy si uživatelé sami nemusí uvědomovat anebo je nemusí napadnout, v čem by jim sociální služba mohla pomoci jejich situaci řešit. Také standard č. 5 a povinnost poskytovatele v § 88 písm. f určují povinnost individuálně plánovat. Záznamy a způsoby individuálního plánování by tak měly odrážet specifika dané sociální služby a neměly by být vedeny unifikovaně a bez rozlišení toho, co uživatelé daného typu služby potřebují nejvíce. Vyplývá z toho tedy, že pokud individuální plánování neprobíhá a služba neprokáže, že se tak děje, neplní požadavky standardů kvality a povinnosti poskytovatele.

Moje zkušenost z desítek různých typů sociálních služeb a jednotlivých

zařízení je taková, že individuální plánování dělat jde se všemi typy uživatelů, zádrhel někdy bývá v přístupu pracovníků k celému procesu. Pokud IP vnímají jako zatěžující, nerozumí, o co v něm jde, a vnímají jej jako byrokratickou zbytečnost, těžko mohou přirozeně a nenásilně pomáhat uživateli v definování toho, v čem mu služba může pomoci. Rozhodně není na místě „nátlak“ na klienta, jak bylo uvedeno v otázce. Komunikace a individuální plánování jde dělat i přirozeným, nenásilným způsobem bez užívání slov: „osobní cíl, plánování, hodnocení, klíčový pracovník“ atd. Lze se ptát: „V čem vám mohu pomoci? Co byste ještě potřeboval?“ atd. Mělo by být úkolem jednotlivých služeb proškolení své pracovníky tak, aby dovednost přirozeně komunikace získali a uplatňovali ji v praxi. (red. kráceno)

Ing. Petr Severa
vedoucí odboru sociálních věcí
a zdravotnictví KÚ Ústeckého kraje

Plánovat průběh poskytování služby podle osobních cílů, potřeb a schopností uživatelů je povinnost, kterou všem poskytovatelům ukládá zákon o sociálních službách, přičemž není nezbytnou povinností tvořit písemný individuální plán, nýbrž vést písemné individuální záznamy o průběhu poskytování služby.

Je na poskytovateli, jak systém individuálního plánování poskytování služby nastaví. Plánovat průběh služby však musí s každým uživatelem. Je velmi nepravděpodobné, že dostatečně informovaný klient vědomě odmítá spolupracovat na tvorbě individuálního plánu,

neboť mu systém individuálního plánování přináší mnoho pozitivního. Tedy pokud je tento systém dobře nastaven.

K této povinnosti se poskytovatel s uživatelem služby dostávají přes počáteční projednávání požadavků, očekávání a osobních cílů zájemce o službu, sjednávání rozsahu a průběhu poskytované sociální služby. Pokud se informovaný klient po absolvování všech vstupních fází ocitá v situaci, kdy odmítá spolupracovat na tvorbě plánu, pak je nasnadě otázka, proč tomu tak je a z čeho nezájem či nedůvěra uživatele plyne. Byl skutečně dostatečně jako zájemce o službu srozumitelným způsobem informován o možnostech a podmínkách poskytování sociální služby a o všech skutečnostech vyplývajících ze smlouvy? Bylo dostatečně zjištěno, v jaké nepříznivé sociální situaci se

nachází, s čím mu služba může pomoci a zda vůbec potřebuje sociální službu? Mají pracovníci dostatečné dovednosti, aby uměli uživatele ke spolupráci vhodně motivovat? Je systém individuálního plánování služby dobře nastaven, nebo jde pouze o zavedenou formalitu?

Poskytovatel musí vnímat poskytování služby komplexně a v širších souvislostech. Pokud poskytovatel služby systematicky od prvopočátku aktivně informuje o způsobu a podmínkách poskytované služby, zjišťuje potřeby, cíle, požadavky a očekávání uživatelů, nebude třeba na uživatele vyvíjet nátlak za účelem jeho zapojení do individuálního plánování, protože spolupráci na plánování služby bude brát jako pozitivum, které mu zajistí kvalitní poskytování služby.

Mgr. Petr Hanuš
vedoucí oddělení koncepce
sociálních služeb MPSV

Individuální plánování s sebou nese několik mýtů, například, že když klient tzv. odmítne individuálně plánovat, služba se individuálně plánovat nemusí. I když bych mohl poukázat na skutečnost, že povinnost individuálně plánovat není zákonem stanovena klientovi, ale poskytovateli, a že na tom nic nemění ani odmítnutí této činnosti ze strany klienta, jako daleko důležitější vidím

to, že plánování je činnost, kterou děláme každý, i když někteří si to plně neuvědomují. Je to asi proto, že zejména krátkodobé plánování nemusí nutně být zaznamenáno v písemné podobě. V případě sociální služby se ovšem nejedná o krátkodobé plánování, ale o středně a dlouhodobé plánování služby, která bude tomu kterému konkrétnímu klientovi poskytnuta. Je velmi praktické (mimo té skutečnosti, že je to i povinné), aby tyto plány byly v písemné podobě, neboť to umožňuje stanovené cíle co nejpresněji naplnit. Pokud se klient odmítne podílet na plánu své „konzumace“ služby, mělo by to být hodnoceno

jako alarm. Vždy to totiž znamená, že se s klientem něco děje. Není asi běžné, že se zákazník například v kadeřnictví posadí do křesla a řekne, že je mu jedno, jak ho bude kadeřnice stříhat. Odmítnutí spolupodílet se na plánování služby je výzvou pro řešení demotivace klienta a možná i pro položení si otázky, proč vlastně klient danou službu užívá a zda ji skutečně chce či potřebuje. V této situaci je také důležité zvážit, zda jsme s výzvou k zapojení se do procesu plánování nepoužili nevhodnou, nesrozumitelnou či dokonce obtěžující formu. Pokud ano, potom se takovému negativně naladěnému klientovi nelze ani divit.

JUDr. Eduard Kaplan

*právník a konzultant v oblasti
sociálních služeb, ředitel Domova
důchodců Roudnice nad Labem*

Platná právní úprava tzv. individuálního plánování (dále jen IP) obsažená v § 88 písm. f zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen ZSS), a v standardu kvality č. 5, obsaženém v příloze č. 2 prováděcí vyhlášky č. 505/2006 Sb. (dále jen SQ 5), zavazuje k této činnosti pouze poskytovatele sociálních služeb, když jim ukládá, aby „... společně s osobami (klienty) plánovali průběh poskytování sociální služby s ohledem na jejich osobní cíle, potřeby, schopnosti a možnosti a průběžně hodnotili, zda jsou tyto osobní cíle naplňovány“ (dále jen plánovací povinnost). Klientům tato ani obdobná povinnost ze zákona uložena není, a proto je také nikdo nesmí proti jejich vůli k účasti na těchto činnostech nutit. Bylo by to v rozporu s Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod (dále jen LZPS).

Namátkou lze uvést např. jednu z ele-

mentárních zásad vymezujících svobodu jednotlivce, obsaženou shodně jak v článku 2 odst. 4 Ústavy, tak v článku 2 odst. 3) LZPS, podle níž: „... nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“ Nemá-li tedy klient zákonem uloženu plánovací povinnost, nemůže být ve smyslu těchto ústavních norem nucen k účasti na IP.

Vynucováním účasti na IP by byl též porušen článek 10 LZPS, který stanoví, že: „Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života“, jímž se rozumí i „neoprávněné shromažďování údajů o jeho osobě“. Pokud si tedy klient výslovně nepřije plánovat a hodnotit průběh služby, lze dovodit, že je v tomto projevu vůle obsažen i nesouhlas se shromažďováním (mnohdy citlivých či velmi intimních) údajů o jeho „osobních cílech, potřebách, schopnostech a možnostech“, tedy informací, jejichž znalost je ve smyslu § 88 písm. f ZSS a SQ 5 nutným předpokladem k naplnění „plánovací“ povinnosti poskytovatele.

Z výše uvedeného je zřejmé, že v případech, kdy klient odmítá účast na IP,

nezbývá poskytovateli než jeho vůli akceptovat a s IP spojené činnosti nerealizovat. Klientova práva na odmítnutí IP a na zákaz neoprávněného shromažďování údajů o jeho osobě jsou opřena o normy vyšší právní síly (Ústavu ČR a LZPS) a jsou proto silnější než oprávnění poskytovatele vyplývající z plánovací povinnosti, zakotvená v „pouhém“ zákoně.

Pokud budou členové inspekčních týmů při inspekčních tyto skutečnosti ignorovat a trvat na provádění IP i proti vůli klienta, pak je potřeba jim připomenout, že plnění plánovací povinnosti by měli posuzovat též podle základní zásady obsažené v § 2 odst. 2 ZSS, podle níž musí být „... sociální služby... poskytovány... takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob“. Nelze si než (v tuto chvíli asi „donkichotsky“) přát, aby alespoň někteří z nich prozírali a zjistili, že tento princip nezavazuje jen poskytovatele, ale i všechny ostatní subjekty působící ve sféře sociálních služeb, tedy i státní kontrolu na tomto úseku.

JUDr. Pavel Čámský

*právník, lektor a konzultant
v oblasti sociálních služeb*

Povinnost individuálního plánování je jak samotným zákonem (§ 88 písm. f zákona č. 108/2006 Sb.), tak standardy kvality (SQ č. 5, písm. b a c) uložena pouze poskytovateli soc. služeb, nikoli jejich uživatelům. Koneckonců i již zmíněné ustanovení § 88 zákona uvádí, že tak je poskytovatel povinen činit (provádět IP) jen tehdy, je-li to možné. Okolnost, že toto ustanovení v této souvislosti uvažuje pouze o možnostech uživatele daných jeho zdravotním stavem, však neznamena, že má poskytovatel právo nutit uživatele proti jeho vůli k tomu, aby spolu s ním na IP spolupracoval. V zásadě jej nemůže ani nutit k tomu, aby třeba i jen vyjádřil (formuloval) svůj osobní cíl. Je tomu tak mj. i proto, že vztahy mezi poskytovatelem a uživatelem se řídí především uzavřenou smlouvou o poskytnutí sociální služby. O té pak § 91 odst. 5 zákona o sociálních službách uvádí, že se na ni použijí ustanovení občanského zákoníku (dále OZ). Mezi přední zásady OZ patří, že postavení subjektů těchto vztahů je rovné a že nikdo nemůže být nucen proti své vůli něco činit, nebo se naopak něčeho zdržet. Smlouva (a právní vztahy z ní vzniklé) je (a musí být) dobrovolným,

vstřícným a souhlasným právním aktem obou subjektů vztahu, který vylučuje jakoukoli manipulaci nebo donucení. Z tohoto hlediska tedy poskytovatel v žádném případě nemůže na uživatele vyvíjet nátlak směřující k jeho (násilnému) zapojení do procesu IP. Takový postup by byl v příkrém rozporu jak se samotným zákonem o sociálních službách a jeho vůdčí filozofií, tak i se samotnými standardy kvality, pro které je zásadním kritériem především respekt k právům, oprávněným zájmům a lidské důstojnosti uživatelů sociálních služeb. Tomuto požadavku musí ustoupit jakékoli formálně-administrativní požadavky, jakkoli jsou zákonem též zmíněny. Je třeba takové požadavky z hlediska smyslu celého zákona považovat pouze za subsidiární, podpůrné, které pouze umožňují snadnější kontrolu postupu poskytovatele (ovšem jen tam, kde je to možné).

To, že poskytovatel bude respektovat přání informovaného uživatele, který odmítne spolupracovat s poskytovatelem na v zásadě formálně-administrativním průběhu IP, však ještě v žádném případě neznamena, že může zcela na IP v případě tohoto uživatele rezignovat. Musí ovšem tento proces přizpůsobit okolnostem. Především by měl takové rozhodnutí (přání) uživatele zaznamenat a tento záznam si nechat uživatelem potvrdit. Měl by určitě v přiměřených

časových intervalech u tohoto uživatele ověřovat, zda se v tomto směru jeho názory nezměnily a zda již případně není ochoten na IP spolupracovat. I o tom by měl samozřejmě vést záznam. IP však není pouze věcí spolupráce poskytovatele s uživatelem (jakkoli je nepochybně taková eventualita vhodná a žádoucí), ale je to samozřejmě i vlastní promyšlená činnost všech zúčastněných pracovníků poskytovatele směřující k řešení nepříznivé sociální situace uživatele. V čem bude tato činnost spočívat a jaké prostředky budou za tím účelem použity, a samozřejmě také průběžné vyhodnocování této činnosti, je pochopitelně právě věcí IP, ať už na něm uživatel spolupracuje, či nikoli.

Pokud pak jde o možnost „represe“ ze strany inspekce kvality, domnívám se, že tu především půjde o to, jak má poskytovatel celou tuto problematiku zpracovávat ve svých vnitřních pravidlech a případně i ve smlouvě s uživatelem. Mám totiž za to, že by nebylo správné postihovat poskytovatele jen proto, že například ve vnitřních pravidlech, upravujících způsob provádění IP, natolik respektuje práva a osobní svobodu uživatele, že se mu ani nepokouší tímto (poněkud necitlivým) způsobem vnutit povinnosti, které mu (uživateli) ani zákon nikde neukládá (a naopak všude zdůrazňuje právo uživatele na co nejširší svobodnou volbu). (red. kráceno)

Sociální rehabilitace – možnosti v praxi

V důsledku společenských a sociálních změn prošla sociální rehabilitace jako sociální služba v posledních letech určitou modifikací a její základy lze bezesporu hledat v oblasti podporovaného zaměstnávání. Tak jak se měnilo sociální klima ve společnosti, měnily se také problémy, potřeby a nároky klientů na sociální služby.

Nácvik péče o domácnost

Náhle nedostačovalo pomoci klientovi sestavit životopis, naučit jej klást správné otázky, dokázat se připravit na přijímací pohovor, orientovat se v celé řadě nabídek práce a už ponechat na něm, zda zaměstnání získá a udrží. Přicházeli klienti, jejichž problémy a potřeby byly hlubšího rázu, chyběly jim základní sociální a komunikační dovednosti, orientace ve vlastní sociální a životní situaci, jejich sociální fungování bylo značně handicapováno.

Vzniká tak jasná potřeba pomoci klientům pracovat i na jejich celkovém osobnostním rozvoji a změně návyků, což spolupráce v rámci sociální služby sociální rehabilitace umožňuje.

Sociální rehabilitace je definována v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a důkladnější doplnění přinesla také prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb.

Obě normy taxativně definují význam a obsah služby a stanovují určité mantinely spolupráce s klientem, zároveň je však ponechán dostatečný prostor pro konkrétní volbu metod práce v praxi.

Výše zmíněný zákon hovoří o službě sociální rehabilitace jako o souboru specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstač-

nosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí.

S klienty sociální rehabilitace je možno konkrétně spolupracovat v těchto oblastech:

- a) nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Služba sociální rehabilitace může mít podobu terénní či ambulantní služby, lze ji poskytovat také jako pobytovou službu v rámci center sociálně rehabilitačních služeb. Cílem takového centra může být například zvládání péče o vlastní osobu, dosažení vyšší míry soběstačnosti, zlepšení orientace v sociálním prostředí či osvojení si návyků z oblasti osobní hygieny.

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona

o sociálních službách, dále podrobněji rozpracovává jednotlivé základní činnosti a jejich obsah. V praxi lze například s klientem spolupracovat na znovuzískání sociálních kompetencí, posílení či vytvoření nových sociálních vazeb, zlepšení vztahů v rodině, stabilizaci psychického a zdravotního stavu. Klient může využívat poradenské konzultace se sociálním pracovníkem, individuální konzultace s psychologem, dluhové poradenství či různé kreativní, tvořivé aktivity, popř. alternativní metody jako např. drama-terapie, zooterapie apod. Základem sociální rehabilitace je vždy individuální přístup orientovaný na klienta a jeho konkrétní potřeby, velký důraz je kladen také na vybudování bezpečného vztahu. Jedině v případě oboustranné důvěry dokáže klient uvolněně spolupracovat a je ochoten vyslovit své skutečné potřeby, požadavky, připomínky a přání a služba je tak schopna nabídnout svým klientům další a další nabídky činností dle jejich skutečných potřeb a přání.

Pro klienty sociální služby mohou být v rámci sociální rehabilitace organizovány různé skupinové aktivity, díky nimž mají možnost stát se členy určité zájmové skupiny, sdílet s ostatními členy svou situaci a problémy, časem může skupina sloužit také pro nácvik např. určitého chování, hraní rolí apod. Skupinové aktivity v rámci sociální rehabilitace mohou přispět k pocitu sounáležitosti, klient se má v případě potřeby na koho obrátit, učí se říci si o pomoc, více vnímat své emoce a pracovat s nimi, skupina může také významně přispět k vyrovnávání se s realitou. Tyto skupinové aktivity mohou být pořádány v rámci odpoledních setkávání či vícedenních pobytových akcí. Organizace poskytující sociální rehabilitaci se mohou snažit o navázání spolupráce s komerčními firmami a zprostředkovat tak možnost přivýdělnku k invaliditě I., II. či III. stupně.

Právní norma v rámci poskytování služby sociální rehabilitace umožňuje na rozdíl od aktivit podporovaného zaměstnávání širší škálu možností. Záleží pouze na klientovi, kterou činnost si zvolí či v jakém rozsahu, a na organizaci, jak koncipuje svoji nabídku.

Jana Pitáková, DiS.

sociální pracovník

Sdružení „Piafa“ ve Vyškově

www.piafa.cz

Modelový (opakující se a neřešený) z pohledu

V konzultační praxi se často setkáváme se sdělením pracovníků v přímé péči, že jednou z oblastí, která je nejvíce zatěžuje, jsou konflikty s agresivními uživateli služby. Uvedené tvrzení se táhne všemi druhy sociálních služeb bez ohledu na to, jakou klientelu služba má, jak je postaven pracovní tým, jak dlouho je služba poskytována a za jakých podmínek.

O situacích, kdy je pracovník v přímé péči vystaven agresivnímu chování uživatele, hovoří bez výjimky všichni pracovníci v sociálních službách a drtivá většina z nich má s konfliktem tohoto druhu vlastní, mnohdy i opakovanou zkušenost.

Nabízíme rozbor konkrétního, opakujícího se a neřešeného konfliktu pracovníce v přímé péči, která se každodenně setkává se slovní agresí:

Pracovnice v přímé péči v domově pro seniory, řekněme jí např. „paní Boženka“, opakovaně popisuje, jak ji, a to i při vykonávání běžných úkonů péče, jeden uživatel pokaždé hrubě slovně uráží a paní Boženka neví, z jakého důvodu to dělá. Cítí se špatně, neví, jak má s uživatelem jednat a vlastně ani nemá chuť a motivaci s ním pracovat. Opakovaně si na chování uživatele stěžuje své nadřízené. Ta se k celé situaci staví tak, že to paní Boženka musí vydržet, protože to patří k práci pracovníků v sociálních službách. Paní Boženka o tom občas mluví na sesterně s kolegyněmi, potřebuje si postesknout. Všechny se shodují v tom, že se s podobnou situací setkaly, každá jiným způsobem a s různými uživateli, a vlastně nevěděly, jak se v takových situacích zachovat.

Vedoucí služby postupně zjišťuje, že pracovníci již nejsou tak „nadšení“ při vykonávání svých povinností, má pocit, že je práce příliš nebaví a nejsou dosti motivováni. Pokud se pracovníků na jejich motivaci k práci dotazuje, nedostane odpověď, co se s nimi děje.

Vedoucí služby proto oslovila nezávislého odborníka – supervizora, který během supervize zjistil, že problémem jsou dlouhodobě neřešené pracovní konflikty, pro jejichž řešení pracovníci neznají správné postupy. Konflikty následně vedou k jejich demotivaci a pomalému vyhoření. Supervizor vedoucí upozornil na to, že si sami pracovníci myslí,

že pro tento druh pracovních konfliktů není řešení a sebe vidí jako pracovní neúspěšné, neboť těmto slovním útokům od uživatelů neumí předejít a řešit je.

Jedno z možných řešení, jak k shora uvedené situaci při poskytování služby nedospět, nabízíme v následujícím popisu.

V úvodu je nezbytné říct, že zdrojem dobré praxe a efektivních řešení jsou především pracovníci v přímé práci. Ti jsou nositeli informací o uživatelích, o jejich historii v poskytované službě a o úspěšných strategiích v komunikaci s nimi.

- Zásadním pravidlem je každou konfliktní situaci řešit a „nezametat ji pod kobereček“. Řešení začíná již v momentu, kdy pracovníci vědí, že každou situaci mohou sdělit, je popsána a i když není okamžitě řešena a vyřešena, vedením je zaznamenána. **Pracovníci „jsou slyšeni“.**
- Pracovníci musí mít možnost dostat čas a prostor o situaci mluvit, sdělit ji týmu a uvolnit své emoční napětí z této situace. **Čas pro „oběť“.**
- Kolegové a další pracovníci týmu by měli dotyčného vyslechnout a sdílet s ním zkušenosti, které se staly i jim. **Prostor pro vzájemné sdílení – „nejsem v tom sám!“.**
- Po vzájemném sdílení a ujištění se, že podobně to zažili všichni, nastává **čas pro konstruktivní řešení**. Na řešení se podílí všichni, jde o týmovou práci. V této fázi se zastaví většina pracovních týmů, pracovníci čekají, že to „Někdo“ vyřeší za ně – vedoucí, metodik, sociální pracovník, supervizor, konzultant atd. Pod nátlakem tohoto očekávání pak vedoucí většinou zadají někomu, kdo ani nemusí znát přímou péči, aby navrhl a popsal, jak má být situace řešena. Proto se v tomto okamžiku z konkrétní situace konkrétního pracovníka a konkrétního

uživatele stává obecný problém poskytovatele, který je (v lepším případě) popsán v obecných pracovních postupech a pro pracovníky není návodem, jak řešit skutečnou situaci. Opět se dostáváme do počáteční fáze vzniku konfliktu, kdy se pracovník cítí bezmocným, nekompetentním a má pocit, že konfliktní situace nemá žádné řešení.

Pokud se vrátíme k fázi, kdy se tvoří konkrétní řešení, nejvhodnější a v praxi efektivní strategií je nechat vyřešení problému v týmu, kde problém vznikl.

Co to znamená? Mluvíme s kolegy o tom, co bychom sami chtěli udělat. Paní Boženka v týmu řekla: „Kdybych mohla, odešla bych.“ A kolegové s ní souhlasí, sdělují, že je přece normální vážít si sám sebe a očekávat od druhých slušné chování. A dále dodávají: „To přece máme i v pravidlech a domácím řádu. Tak proč to tedy nefunguje?“

Legitimitu postupů však určuje poskytovatel služby, nejlépe prostřednictvím a na základě zkušeností pracovníků v přímé práci.

- Pracovníci v týmu popisují kroky, které by chtěli udělat a které jsou podle nich efektivní. Nezbytným předpokladem je, aby tyto kroky dokázali provést v praxi bez rozdílu všichni pracovníci týmu. Tedy i ti, kteří do konfliktních situací „neradi chodí“ či mají problémy s jejich průběhem. **Musí platit: „Všichni táhneme za jeden provaz!“**
- Stanovené kroky vychází z předešlých diskusí a jsou jednoduché, praktické a návodné, popsané nejlépe v jednoduchých bodech. Náš tým se mj. shodl na následujícím:
  1. **Ohrazení se:** „To, co říkáte, mi ubližuje. Je to pro mě nepřijemné. Nedělejte to prosím.“
  2. **Vymezení se:** „Pokud nepřestanete, přeruším práci a odejdu. Nemusím si nechat líbit vaše chování.“
  3. **Ukončení konfliktu:** Pokud agrese pokračuje, pracovník odejde. Pokud nemůže práci přerušit, předá ji kolegyni.
- Pracovní tým si sám vytvořil postup, který bude v konfliktní situaci uplatňovat. Výhodou takto stanoveného postupu je, že jej pracovníci vytvořili sami, znají jej a dokáží uplatnit v praxi. **„Dokážu postup použít“.**

konflikt

pracovníka v přímé péči

- Postup je popsán jazykem pracovníka a ne slovy „experta“ – vedoucího pracovníka, metodika, supervizora atd. „Rozumím tomu, co je napsáno.“
- Proti postupu, který si pracovníci vytvořili sami, budou méně bojovat v praxi, ztotožňují se s ním a zároveň ocení, že jsou stanoveny vzájemné limity – pravidla. Je jasné dáno, co ještě můžu snášet a co už ne. „Vím, co si mohu dovolit a kdy mohu říci ne.“

Co získáte použitím shora uvedeného postupu?

- Pracovníci získají důvěru, že za nimi vedení stojí, že si mohou dovolit přiznat svou únavu či aktuální neznalost, jak situaci řešit.

- Nastaví se hranice a limity pro obě strany, pracovníci mají jistotu, že vedení služby vnímá jejich pozici a pracuje také s respektováním jejich práv.
- Metodické pracovní postupy dospějí od obecného ke konkrétnímu, jsou ušity na míru konkrétní službě a jsou pracovníky aplikovatelné už jen proto, že je tvořili oni sami.
- Zvýší se kompetence pracovníků situace řešit.
- Je nastartován systém jasných pravidel respektující práva jednotlivých osob, a to včetně konkrétních kroků pro řešení vzniklých situací.

Mgr. et Mgr. Martina Straková
PhDr. et Mgr. Dagmar Krutilová

FÓRUM SOCIÁLNÍ POLITIKY odborný recenzovaný časopis

Obsah 6/2010

Editorial	1
Stati, studie, úvahy a analýzy	
Význam konceptu lidského kapitálu v ekonomické teorii v době ekonomické recese	2
Markéta Horáková	
Možnosti změn při stanovení rozhodného období, z něhož je počítán důchod	11
Martin Holub	
Z Evropské unie	
Snižování chudoby ve Strategii EU 2020	18
Konference na téma Zelená kniha o důchodech	19
Statistiky a analýzy	
Vybrané ukazatele o dostupnosti sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením	20
Vliv mediálního obrazu profese sociálního pracovníka na její vnímání veřejností	24
Poznatzky z praxe	
Příspěvek na péči a jeho úloha při úhradě služeb sociální péče v domovech pro seniory	27
Inspirace ze Škotska pro práci s ohroženými rodinami	29
Analýza přínosu programu podpory procesu osamostatňování dětí umístěných v ústavních zařízeních	30
Informační servis čtenářům	
Recenze	
Téma pečovatelské služby je vysoce aktuální	31
Novinky v knižním fondu	31
Z domácího tisku	32
Ze zahraničního tisku	32

INZERCE

Bud'te v kurzu!

AKREDITOVANÉ KURZY INDIVIDUÁLNÍ PLÁNOVÁNÍ

KURZY VE VAŠEM ZAŘÍZENÍ

Individuální plánování: základní metody a techniky /2 dny, 16 hod./

Výhody: výrazná finanční úspora, žádné cestování, lektoři z praxe, přehledné písemné materiály, sleva na další kurzy

- „Líbila se mi praktická cvičení a techniky, které se střídaly s teorií.“
- „Na kurzu jsme mohli probírat situace přímo z našeho zařízení, to bylo velice přínosné.“
- „Celý kurz je pro náš tým odrazovým můstkem pro práci s klienty.“

KURZY VE VAŠEM POČÍTAČI

Série pěti e-learningových kurzů obsahuje jedinečný soubor informací, příkladů, pracovních listů, praktických postupů a technik. V českém jazyce dosud neexistuje žádný srovnatelný informační a výukový materiál!

tel.: 723 176 746 (Tereza Podhorská)
e-mail: podhorska@adpontes.cz
www.adpontes.cz

Která barva je ta vaše?

Viděli jste někoho zezelenat zlobou, zblednout závistí? Zrudnout vztekem? Nosíte raději červenou, nebo zelenou barvu? Míváte rudě před očima? Vadí vám tmavé prostory? Působí někdo jako šedá myška? Čeština je plná narážek na barvy, vnímá je emočně, stejně jako naši předci a stejně jako my.

Barvy můžeme vnímat jako síly, které působí na člověka a vyvolávají pocity libosti nebo nelibosti, aktivitu nebo pasivitu. Ať chceme nebo ne, ovlivňují naše vnímání a následně i chování. Ovlivňují naše představy o druhých.

V patnáctém století označovali červenou barvu za barvu lásky, žlutou spojovali se závistí, modrou s věrností, černou se smutkem, bílou s nadějí a láskou, zelenou se stavem bez lásky, hnědou se závislostí. Dnešní psychologické studie barev postoupily o krok dál, i když poznatky našich předků jsou pro ně inspirací. Existuje dokonce projektivní test, který na základě preference barev zjistí, ke kterému temperamentovému typu máme nejbližší. Tento Lüscherův test dokáže zmapovat naše vlastnosti a osobnostní rysy.

Jak tedy působí barvy na naše vnímání z psychologického pohledu?

Každý z nás má svoje individuální vnímání barev, zelená pro mě není stejně zelená jako pro jiného člověka. Odstíny se mohou prolínat, hra světla může barvu úplně změnit. Přesto lze z psychologického pohledu vysledovat určité obecné charakteristiky barev, jejich typické vlastnosti.

Bílá barva nejlépe odráží světlo, vypadá čistě, lehce, velkoryse. Je považována za barvu absolutní čistoty a pořádku. Při barevném uspořádání hraje bílá barva hlavní roli, odděluje ostatní barevné skupiny od sebe neutrální plochou, zesvětlením oživuje a člení. Po delší době pobytu v bílé místnosti ale unavuje. Člověk, který preferuje bílou, chce o sobě říci, že je spolehlivý, morální, čistý, vznešený, že zasluhuje zvláštní pozornost a ohledy.

Žlutá barva dodává energii, dává prostředí kladný emocionální nádech, dojem radosti, slunečnosti. Dokáže vyvolávat pocity tepla, dokonce až o několik stupňů. Zajímavou informaci přinesly studie barev na lodích. Žluté stěny kajuty vyvolávají intenzivnější pocit mořské nemoci, dráždí totiž více vestibulární ústrojí. V normálním prostoru žlutá barva podporuje soustředění, vyšší pracovní výkon. Pozitivně působí na melanholiky a flegmatiky. Stejně jako intenzivní světlo pomáhá žlutá barva při léčbě depresí. Funguje podobně jako fototerapie – vystavování se intenzivnímu světlu po dobu několika hodin denně. Člověk, který rád volí žlutou barvu, se často snaží zacílit pozornost jinam, chce skrýt problémy. Některé teorie tvrdí, že žlutou barvu častěji volí lidé, kteří rádi poroučí.

Oranžová barva je barvou elánu a dynamiky. Je znakem fantazie, vitality, smyslu pro humor. Dokáže vyvolávat,

podobně jako žlutá barva, pocit tepla. Ten se vlivem oranžové barvy zvyšuje až o několik stupňů. Kromě toho oranžová barva vyvolává chuť k jídlu. Hodí se proto do restaurací, jídelen, kuchyní. Kdo volí oranžovou, je považován za dynamického, veselého člověka plného elánu.

Velmi důležitou roli v systému barev hraje **zelená**. Má totiž regenerační účinky na organismus, zejména na oči. Navozuje pocit jistoty a bezpečí, proto se také často používá na operačních sálech v nemocnicích. Snižuje dojem hluchosti prostředí. Snižuje chuť k jídlu, dodává vitalitu. Je vhodná do místností, kde člověk relaxuje. Její nevýhodou může být to, že některé její odstíny vyvolávají pocit chladu. Člověk, který volí zelenou barvu, je vytrvalý, houževnatý, touží po uznání, nemá rád velké změny, preferuje stereotypy a zvyklosti.

Barva modrá má podle psychologů uklidňující účinky, uvolňuje, zpomaluje tep a tlak, snižuje svalové napětí. Světlejší odstíny modré navozují pocit svěžesti, čistoty, klidu a chladu. Máte-li doma neklidné dítě, dítě s lehkou mozkovou dysfunkcí či dítě hyperaktivní, pak volba modré stěny v jeho pokoji bude správná. Modrá stěna bez ozdob dokáže velmi zklidnit a zaměřit pozornost na konkrétní činnost. Modré prostředí snižuje horečku až o několik stupňů. V modrém prostředí poklesnou problémy neurotiků. Studie zabývající se psychologickou stránkou silničního provozu tvrdí, že modrá auta vyvolávají pocit klidu, rozvážnosti, nutí řidiče k ohleduplnější jízdě. Člověk, který preferuje modrou barvu, má silnou potřebu klidu, touží po harmonii a uspořádaném životě, může být romanticky založený.

Červená barva odněpaměti působí dráždivě, zanechává silný dojem, zvyšuje tlak a tep, zvyšuje nervozitu, vznětlivost, ale i aktivitu a výkonnost. Červená barva povzbuzuje chuť k jídlu i sexuální touhy. Nádech červené barvy se proto využívá v restauracích a barech – šero a převládající červená barva ale působí velmi nepříznivě na kardiaiky. Červená barva dráždí. Řidiči červených aut jezdí nebezpečněji a agresivněji, červená auta vyvolávají silnější emoce u ostatních řidičů. Člověk, který preferuje červenou barvu, má rád rychlé činnosti, dynamiku, vášnivě se věnuje zálibám. Takový člověk se rychle rozhoduje, může být afektovaný, častěji se u něj objevuje snaha o manipulaci s druhými lidmi. Člověk vybírající červenou barvu rád poroučí, nerad se podřizuje, touží po tom být úspěšný, žít plný život. Chcete-li upoutat pozornost druhého, noste červenou, chcete-li se domluvit na kompromisu, volte raději odstíny modré či zelené.

Hnědá barva vyvolává útulnost, je třeba ji ale v prostoru kombinovat s jinými, výraznějšími barvami, jinak může působit rušivě. Podle východních filozofických směrů je hnědá jednou z podstatných barev, které nesmějí v domácnosti chybět, odkazuje na půdu, jistotu. Hnědá je symbolem klidu, bezpečí, zmírňuje napětí, působí přívětivě. Ukazuje na praktičnost, věcnost člověka, který ji volí.

Člověk vybírající si hnědou barvu je člověk žijící přítomností. Nemá rád změny, touží po větším fyzickém pohodlí.

Znalost barev a jejich psychologické roviny nám v mnoha směrech může usnadnit komunikaci s druhými. Může nám pomoci vhodně zvolit „barevnou stránku“ našeho života od bytu počínaje, oblečením konče. V neposlední řadě mohou barvy sloužit jako doplněk léčby některých lehčích forem duševních onemocnění.

Zvláštní váhu má v systému psychologie barev **fialová**. Dnes tolik moderní odstíny této barvy jsou v podstatě odstíny velmi negativními. Ve větší ploše vyvolává špatnou náladu či dokonce deprese. Působí vážně, slavnostně, někdy až extravagantně. Nejlépe se v místnosti hodí na malé plochy. Fialovou barvu přirozeně (protože současné okouzlení fialovou barvou v módě neodpovídá přirozenému výběru barvy) volí lidé, kteří touží po tom okouzlit druhé. Fialová je znakem emoční nezralosti, lability. Fialovou často volí hysterky.

Černá barva v prostoru pohlcuje nejvíc světla, vyvolává pocit šera, smutku, vážnosti. Černá barva oblečení je přes svoji módnost (opticky zužuje) znakem frustrace, deprese, smutku. Kdo nosí černou barvu, odněpaměti upozorňuje na to, že drží smutek, že ho postihlo emoční trauma. V některých zemích je černě oděná žena ženou zadanou, straní se proto zájmu mužů. Ten, kdo nevědomě volí černou barvu, se cítí nešťastný, chce se všeho vzdát, nenachází životní smysl.

Odstínem černé je **barva šedá**. Je barvou neutrální. Působí vyrovnaně, někdy až pasivně. Je elegantním pozadím jiné barvy. Člověk, který volí šedou barvu, se snaží oddělit od ostatních, zůstat stranou, neúčastnit se jejich aktivit.

Znalost barev a jejich psychologické roviny nám v mnoha směrech může usnadnit komunikaci s druhými. Může nám pomoci vhodně zvolit „barevnou stránku“ našeho života od bytu počínaje, oblečením konče. V neposlední řadě mohou barvy sloužit jako doplněk léčby některých lehčích forem duševních onemocnění.

PhDr. Kateřina Stibálová

Použitá literatura:

Fontana, D.: Tajemný jazyk symbolů. Názorný klíč k symbolům a jejich významům. Paseka, Praha 1994. ■ Pleskotová, P.: Svět barev. Albatros 1987.

■ Pospíšil, M.: Psychologie barev. In: Asertivita je stále živá. Plzeň 2005. ■ Vysekalová, J., Komárková, R.: Psychologie reklamy, Grada, Praha 2002.

Bazální stimulace

pomáhá zvyšovat kvalitu života a bezpečnost poskytované péče

„S konceptem Bazální stimulace jsem se seznámila a aktivně jsem s ním pracovala od roku 1990 v zahraničí na soukromé klinice v Rakousku a také Univerzitní klinice v Mnichově. Koncept mne natolik oslovil, že jsem se rozhodla, že strategii péče v konceptu Bazální stimulace uvedu v život v zařízeních zdravotní péče a sociálních služeb v České republice. Tento proces byl velmi dlouhý a náročný, předpokladem k zavedení konceptu bylo absolvování postgraduálního dvouletého specializačního studia lektora konceptu Bazální stimulace v zahraničí a získání certifikace a licence pro Českou republiku. Touto cestou bych ráda vyjádřila poděkování všem, kteří po absolvování certifikovaných kurzů Bazální stimulace (zvláště mým prvním absolventům kurzů) zavedli koncept do přímé péče a přispěli tak výrazně ke zvýšení kvality života lidí závislých na péči.“

PhDr. Karolína Friedlová, Praxisbegleiter Basale Stimulation* in der Pflege, jednatelka společnosti INSTITUT Bazální stimulace, s. r. o.

**INSTITUT Bazální stimulace, s. r. o.,
je vzdělávací instituce akreditovaná:**

Ministerstvem zdravotnictví ČR,
Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR,
Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR,
Ministerstvem zdravotnictví Slovenské republiky.

INSTITUT Bazální stimulace je:

členem Mezinárodní asociace Bazální stimulace,
přidruženým členem Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR,
smluvním partnerem Slovenské komory sester a porodních asistentek.

INSTITUT Bazální stimulace nabízí vzdělávání v akreditovaných vzdělávacích programech Bazální stimulace. Jedná se dosud o **naprosto průlomové, jedinečné vzdělávání, které umožňuje jít stejnou cestou všem, kteří se podílejí na péči o uživatele**, tedy pracovník v přímé péči, sociální pracovník, fyzioterapeut, ergoterapeut, logoped, sestra, psycholog, pedagog a vychovatel. **Kurzy Bazální stimulace jsou pro všechny tyto profese akreditovány příslušnými ministerstvy, absolvováním těchto kurzů dochází ke sjednocení postupů při poskytování péče a terapie u uživatelů** a podpory vývoje uživatele při péči o jeho tělesnou, duševní i sociální stránku. Tato spolupráce v kontextu stejného cíle podporuje kvalitu, bezpečnost péče a šetří náklady na péči.

Kurzy Bazální stimulace poskytuje INSTITUT Bazální stimulace zařízením na klíč „in house“. Výhodou těchto kurzů je:

1. vhodné pro větší skupiny zaměstnanců
  2. možnost absolvovat školení přímo v organizaci
  3. menší náročnost na zajištění péče (personál neodjíždí mimo zařízení, časová úspora)
  4. možnost definovat specifické požadavky na obsah a cílovou skupinu klientů v zařízení
  5. finančně výhodné řešení pro školení více zaměstnanců (odpadají náklady na cestovní náhrady a ubytování zaměstnanců)
  6. možnost konzultovat problematiku s ohledem na individuální potřeby, možnosti a situaci organizace a jejich klientů
  7. možnosti ukázek praktických dovedností přímo na klientech zařízení
- INSTITUT Bazální stimulace pořádá kurzy Bazální stimulace přímo v zařízeních již 9. rokem a po těchto letech je jednoznačně prokázáno, že školení všech profesí, které se podílejí na péči o potřeby uživatelů přímo v zařízení, je nejefektivnější. Seznam osmdesáti proškolených zařízení a jejich reference naleznete na www.bazalni-stimulace.cz.**

INSTITUT Bazální stimulace poskytuje také proškoleným pracovníkům odborné poradenství a supervize. Cílem supervizí je odborné poradenství a podpora proškoleného pracovníka v práci s konceptem a motivování personálu v implementaci konceptu. Základem je zpětná vazba pro poskytovatele péče. Dalším cílem je odhalení případné odchylky či nesrovnalosti v aplikovaných technikách konceptu a podpora při řešení individuálních problémů uživatelů péče.

Společnost také pořádá pravidelně od roku 2005 ve dvouletých intervalech národní kongres s mezinárodní účastí s problematikou Bazální stimulace a je vydavatelem odborných publikací. **Již historicky IV. národní kongres Bazální stimulace s mezinárodní účastí v České republice proběhne ve dnech 10.–11. 11. 2011** za účasti autora konceptu prof. Dr. Andreas Fröhlich a prof. Dr. Christel Bienstein. Na kongresu budou prezentovány přednášky zahraničních odborníků především z oblasti péče o lidi s demencí a mentální retardací.

V roce 2005 byl Českou televizí natočen dokumentární pořad „Klíč“ o činnosti INSTITUTu Bazální stimulace, s. r. o., a implementaci konceptu Bazální stimulace u poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb, kteří byli proškoleni INSTITUTEM Bazální stimulace. Tento pořad byl dle sdělení České televize jedním z nejúspěšnějších „Klíčů“ a byl několikrát reprizován. V roce 2010 natočila Česká televize pokračování tohoto pořadu, ke zhlédnutí je pořad na www.bazalni-stimulace.cz.

INSTITUT Bazální stimulace je garantem kvality poskytovaných odborných akreditovaných kurzů v oblasti konceptu Bazální stimulace, a proto pravidelně hodnotí úroveň kvality pedagogických schopností svých lektorů a míru spokojenosti účastníků kurzů a také vedoucích pracovníků proškolených pracovišť, kteří jsou většinou objednateli těchto kurzů. Na základě výsledků ze supervizí je patrné, že koncept Bazální stimulace výrazně přispěl ke zvýšení kvality a profesionalizace péče na území České republiky.

INSTITUT Bazální stimulace, s. r. o., nabízí:

- Základní akreditované kurzy Bazální stimulace (24 hodin)
- Nástavbové akreditované kurzy Bazální stimulace (16 hodin)
- Prohlubující kurzy Bazální stimulace (8 hodin)
- Supervize proškolených pracovišť s odborným poradenstvím a certifikací pracovišť
- Mezinárodní kongresy Bazální stimulace
- Odbornou literaturu konceptu Bazální stimulace

Absolventi kurzů obdrží kromě certifikátů jednotlivých ministerstev také certifikát od Mezinárodní asociace Bazální stimulace. Certifikát je platný ve všech zemích Evropské unie.

PhDr. Karolína Friedlová

Prezidentka Mezinárodní asociace Bazální stimulace* e. V.

INSTITUT Bazální stimulace, s. r. o.

J. Opletala 680 • 738 02 Frýdek-Místek

mobil: 603 971 160 • tel./fax: 558 434 920

www.bazalni-stimulace.cz

Koncept Bazální stimulace v péči o děti s postižením v Sociálních službách Světluška České Budějovice

Společnost Sociální služby Světluška, o. p. s., sídlí v Českých Budějovicích. Provozujeme denní a týdenní stacionář pro děti a mládež s těžkým kombinovaným postižením z Jihočeského kraje. Ve stejné budově druhým rokem působí soukromá mateřská a základní škola, která dětem poskytuje speciální vzdělávání. Od letošního podzimu nabízíme fyzioterapii jako nestátní zdravotnické zařízení.

S konceptem Bazální stimulace pracujeme od roku 2007 a jsme certifikovaným „Pracovištěm konceptu Bazální stimulace“. Podle konceptu má každý z klientů sociálních služeb vypracovaný svůj týdenní plán činností, který navazuje na jeho rozvrh ve škole. Jednotlivé prvky konceptu vybíráme individuálně a zařazujeme podle momentální nálady a zdravotního stavu dítěte. U některých žáků je koncept Bazální stimulace jednou z hlavních součástí výuky, u jiných vhodným doplňkem.

Výborné zkušenosti s využitím konceptu Bazální stimulace máme při podávání jídla. Díky orofaciální stimulaci a vhodnému po-

lohování při jídle došlo u klientů ke zlepšení polykání, žvýkání, kousání i zažívání. Při každodenní péči se nám velice osvědčily prvky somatické, vestibulární a vibrační stimulace, které našim klientům zprostředkují důležité informace o jejich vlastním těle a následně kvalitní odpočinek.

Díky konceptu Bazální stimulace můžeme s našimi klienty navazovat bližší kontakt a komunikovat s nimi o jejich potřebách a přáních. Ve školní výuce pak máme možnost dosahovat pokroku v plnění individuálních vzdělávacích plánů.

Více na www.svetlуска.info

„Koncept Bazální stimulace by měl být samozřejmostí u všech poskytovatelů služeb sociální péče, kteří chtějí poskytovat své služby kvalitně a vytvářet také podmínky pro kvalitní život svých uživatelů. Zejména u osob se zdravotním postižením a seniorů trpících demencí je Bazální stimulace nejen zásadním předpokladem kvalitní péče.“

Ing. Jiří Horecký, MBA
prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

Koncept Bazální stimulace v praxi Centrum sociálních služeb města Letovice

Centrum sociálních služeb města Letovice, p. o., je zařízením, které poskytuje dvě sociální služby. Uživatelům nabízíme možnost využít pečovatelskou službu a službu domova pro seniory.

V únoru 2009 získalo naše zařízení certifikát „Pracoviště Bazální stimulace“, který uděluje Institut Bazální stimulace. Koncept Bazální stimulace je v našem zařízení využíván především u uživatelů s vyšší mírou závislosti na pomoci ošetrovatelského personálu, u uživatelů s demencí a uživatelů po mozkové cévní příhodě.

Cílem konceptu Bazální stimulace je, aby se poskytovatel sociální služby, tedy my všichni, kteří o naše uživatele pečujeme, co nejvíce přiblížil vnímání a potřebám našich uživatelů.

V rámci Bazální stimulace je důležité prvotně zabezpečit základní životní funkce, jako je například příjem potravy, dýchání, toaleta, polohování. V našem domově se využívají nejčastěji somatické zklidňující ma-

sáže, kontaktní dýchání, polohovací hnízdo a mumie. Změnou polohy předcházíme neklidu či agresi uživatele a současně stimuluje vestibulární aparát. V domově jsme také přistoupili k využívání vizuálních mos-

tů pro osoby s horší orientací v prostoru a s demencí. Jednotlivá patra v domově jsou vymalována odlišnými barvami, uživatelé mají na přání vymalovaný i pokoj barvou, kterou si zvolí. Velmi se nám osvědčilo využívání hudby jako signálu pro určité činnosti (před plánovanou hodinou společného cvičení hraje hudba v rozhlasu, uživatelé tento signál vnímají a včas se dostaví na obvyklé místo).

Naší snahou je i nadále vzdělávat personál, aby mohly být metody konceptu bazální stimulace správně a v co nejširší míře využívány. Cílem je spokojenost a pohoda našich uživatelů.

Mgr. Jana Palová, Bc. Petra Ječná
sociální pracovnice Centra sociálních služeb města Letovice

„Princip Bazální stimulace je jednou z možných cest k maximální autonomii lidské bytosti při těsném kontaktu s pomáhající osobou. Bazální stimulace dává možnost alespoň trochu poodhalit některá z tajemství lidského života, případně pomáhá některé z nedokonalostí napravit.“

MUDr. Zdeněk Novotný
ředitel Dětského centra Domeček a člen výboru Společnosti sociální pediatrie České lékařské společnosti J. E. Purkyně

„Bazální stimulace nám umožňuje léčit dieta, nielen chorobu.“

Prim. MUDr. Eubica Kováčiková, Ph. D.,
primárka Dětského kardiocentra Národného ústavu srdiečnych a cievnych chorôb Slovenskej republiky v Bratislave

Výlet mezi Maory

za sociálními a zdravotními službami na

Tento článek je prvním letošním příspěvkem vycházejícím z dlouhodobé spolupráce našeho časopisu s Asociací poskytovatelů hospicové paliativní péče. Během roku pro vás společně připravíme odborné texty, které mohou poskytovatelům různých typů sociálních služeb pomoci v péči o umírající a v komunikaci s jejich blízkými. Případné dotazy či náměty k této problematice můžete již nyní zasílat na adresu naší redakce. Rádi se jimi budeme v následujících vydáních zabývat.

Setkání klientů a pracovníků domácího hospice v západním Aucklandu

Novozélandské sociální a zdravotní služby jsem měla možnost poznat během mého měsíčního pobytu v rámci programu Council of International Fellowship (CIF). Tento mezinárodní program umožňuje sociálním pracovníkům z téměř 30 zemí zapojených v programu seznámit se nejen s odbornými službami vybrané země, ale i její kulturu, tradicemi a každodenním životem.

Na počátku října 2010 nás přiletělo na Nový Zéland celkem 7 – sociálních pracovníků z České republiky, Estonska, Finska, Německa, Španělska, Švédska a Turecka. Všichni jsme dostali souhrnné informace o sociální politice, systému sociálních služeb i vzdělávání sociálních pracovníků. Dál už jsme měli domluvené schůzky s profesionály v zařízeních podle našeho zaměření. Vzhledem k tomu, že v ČR pracuji v Asociaci poskytovatelů

hospicové paliativní péče, byla jsem moc ráda, že jsem měla možnost poznat týmy ve třech hospicích (lůžkových i domácích), oddělení sociální práce i onkologická oddělení v nemocnicích v Aucklandu a v New Plymouthu.

➤ Pohled na svět a společnost původních maorských obyvatel

Nový Zéland rozkládající se na dvou ostrovech v Tichém oceánu obývá přes 120 různých etnických skupin. Téměř 4miliónovou populaci tvoří hlavně Novozélandané – Evropané a Maorové, dále lidé, kteří přišli z dalších tichomořských ostrovů (Tonga, Fidži...) a Asiaté.

Neuvěřitelně různorodá společnost je svým způsobem velmi mladá; do země obydlené Maory začali přicházet Evropané, hlavně z britských ostrovů a Irska, v 18. století a jejich příliv pokračuje až do současnosti. Zabydlování Evropanů s sebou neslo potlačování práv maorské

populace, u níž v minulém století nebylo zřejmé, zda se jako národ zachová. Zhruba před dvaceti lety začal obrodňý proces, během něhož se začali dostávat do popředí nejen problémy Maorů ohrožených sociálním vyloučením, ale i jejich hodnoty, principy soužití a komunikace.

Komplexnímu pohledu na společnost bychom se mohli od Maorů učit. Jejich shromaždiště zvané marae, kde řeší všechny důležité věci (a také vítají návštěvníky), je vždy velká dřevěná stavba, jejíž horní trám procházející nad celou hlavní místností symbolizuje páteř, z něj jdou trámy symbolizující žebra. Každá ze čtyř stěn budovy má svůj význam. Představují minulost a všechny předky do dávných pokolení, fyzickou, psychickou a duchovní úroveň života. Když vás do marae přijmou prostřednictvím krásného rituálu, přijímají vás vlastně do útrob svého těla, přijímají i vaše předky a vy můžete do této „své“ marae kdykoli přijít. Marae jsou plné nádherných dřevorezeb, které popisují události z dávné i blízké minulosti – Maorové neměli písemné záznamy, ale ústní a tyto obrazné, jejichž prostřednictvím si informace předávali.

➤ Sociální práce v nemocnici a hospici

Aucklandská veřejná nemocnice má unikát – v rámci týmu sociálních pracovníků nemocnice zde pracuje tým maorských sociálních pracovníků zaměřených na práci s pacienty z maorských rodin. Sociální pracovník je hlavním komunikátorem s pacientem a jeho rodinou od přijetí do propuštění..., ale původní maorští obyvatelé mají zcela odlišné pojetí rodinných vztahů, intimity a důvěry od „evropských“ zvyků. Své zdravotní potíže neřeší mimo členy vlastní rodiny, a tak navázat fungující a jim vyhovující komunikaci lze jen akceptováním pravidel, která jsou součástí jejich kultury. V této oblasti udělala nejen sociální práce, ale celá novozélandská společnost v posledních letech velký krok kupředu. Začala přijímat maorské zvyky, oceňovat jejich

Nový Zéland

hodnoty a začleňovat je do do té doby evropsky laděné společnosti. Je to pro nás, Evropany, kteří jsme tradičně vůči cizincům velmi ostražití, velká škola.

Hospicové služby jsou pro každého obyvatele Nového Zélandu zdarma. Je to vládní nařízení, ale vláda si nedělá příliš hlavu s jejich financováním, které leží na bedrech hospiců a společnosti, jež našťastí tradičně hospice podporuje. Většina péče je poskytována v domácnostech pacientů, pečující člen rodiny dostává finanční podporu. Pečovatelské služby a rezidenční péče jsou také zdarma – ale jen do určité výše majetku nebo příjmu, který je ověřován. Služby jsou směřovány prioritně za klienty, např. hospic v centru Aucklandu má 13 lůžek a jeho mobilní tým pečuje o 260 pacientů v terénu.

Většina setkání ve vládních i nevládních organizacích začíná maorským rituálem, na jehož počátku nás zve maorská žena zpěvem na místo setkání. Může se jednat o zaprášený dvorek před vchodem na pracoviště nevládní organizace, dřevěnou maorskou stavbu marae nebo kancelář vládní instituce či nemocnice. Naše skupina sedmi sociálních pracovníků pomalu přichází a usazuje se naproti skupině pracovníků, kteří jsou „domácí“. Posloucháme uvítání v maorském jazyce. Jeden člen naší skupiny navazuje na uvítání, představuje nás, vyjadřuje díky za přijetí. Potom protější skupina zazpívá krásnou maorskou píseň, na níž navazujeme my maorskou píseň, kterou jsme se předtím naučili. Všichni po jednom vstáváme a představujeme se. Na závěr naše skupina přichází k místním, podáváme si ruce a dotýkáme se čely a nosy. Privítání končí a my můžeme začít spolupracovat.

» Služby pro děti, mládež, rodiny

Child, Youth and Family je organizace řízená novozélandským Ministerstvem sociálního rozvoje a má na starosti sociálně právní ochranu všech dětí a mládeže, péči o děti týrané, zneužívané, zanedbávané i ty, které páchají trestnou činností. Základem všech týmů jsou vzdělání a zkušenosti sociální pracovníci, kteří velmi úzce spolupracují s nevládními organizacemi zaměřenými na práci s rodinou a dětmi, s policií a soudy specializovanými na trestnou činnost dětí a mladistvých. Jejich spolupráci upravuje zákon z roku 1989. Ten přesně definuje,

ASOCIACE
POSKYTOVATELŮ
HOSPICOVÉ
PALIATIVNÍ PÉČE

kdo se účastní tzv. Family Group Conference, na níž se řeší za účasti rodiny a všech spolupracujících institucí trestné činy v rodině. Výsledkem je nejen např. soudní jednání, ale automaticky vždy pomoc rodině k nápravě situace formou rodinné aj. terapie, kterou většinou poskytují spolupracující nevládní organizace.

Pracovníci sociálních a zdravotních služeb zachovávají politiku whanau ora, dalo by se říci zdravého komplexního přístupu respektujícího rodiny různého etnického původu. Rodina je pro Maory nejen whanau (tedy rodina, jak ji vnímáme my: rodiče, děti, prarodiče, tety, strýcové), ale také hapu (subkmen) a iwi (celý kmen obývající určité teritorium). Jedná se o stovky, někdy tisíce lidí, kteří k sobě mají velmi pevné vazby a povinnosti. I když už nebydlí ve svých vesnicích, ale přestěhovali se do městských aglomerací, stále se představují svým jménem a popisem místa, odkud rodina pochází. Při představování na úvod jakéhokoliv jednání Maorové (tangata whenua – lidé této země) říkají své jméno, jméno svého kmene, jména mnoha předků, pojmenovávají svou řeku a svou horu. Potom přesně vědí, koho mají před sebou a jak s ním jednat.

Pracovníci Child, Youth and Family jsou trénováni na tuto komunikaci se svými klienty, akceptují pevné rodinné vazby a snaží se rodinám pomáhat v tomto

»»» 30

Autorka u vchodu do marae, Auckland Museum

29 >>>>

principu. Pokud hledají pro dítě náhradní rodinu, snaží se najít náhradního rodiče-příbuzného prioritně v širší rodině i celém kmeni – pokud by se dítě dostalo mimo svůj kmen, bylo by do konce života vykořeněno. Vedoucí týmu sociálních pracovníků CYF dokonce definoval dobrého sociálního pracovníka tak, že vždy najde náhradního rodiče v těchto kruzích – a pokud ne, nedělá svou práci dobře.

Zajímavou institucí je Strengthening Families – tedy pomoc k posílení rodiny. Její pracovníci nabízejí rodinám s dětmi do 17 let naprosto dobrovolnou spolupráci a organizují setkání rodin a agentur, které jim pomáhají. Tato práce přináší několik efektů. Cíle, které si pro sebe definuje rodina, nikoli agentury, jsou reálné a lépe dosažitelné. Rodina si určí i ty, které chce na setkání pozvat (rodinné příslušníky, ale i třeba blízkou kamarádku). Organizovaná setkání také šetří peníze z dotací – jedním z důvodů vzniku této služby bylo zjištění, že rodiny často čerpají podobné služby od několika (nevládních) organizací, jejichž práce se tak jednak tříští a je méně efektivní, ale také je financována vlastně několikrát pro jednu rodinu, čímž se nemusí dostat finance na služby pro další.

Maorská sociální pracovníce v nemocnici v Aucklandu se představuje - své jméno, horu a řeku

➤ Služby pro lidi ohrožené sociálním vyloučením

I na Novém Zélandu (tak jako ve Velké Británii, odkud velká část obyvatel pochází) byla založena velká řada „sociálních“ organizací církvemi a je jimi dlouhodobě podporována. Například v Aucklandu, který je počtem obyvatel srovnatelný s Prahou, vedení města neposkytuje žádné sociální služby. V roce

1920 tu anglikánská církev založila organizaci, která nyní poskytuje služby lidem bez domova, lidem v krizi, poradenství a advokátní služby v oblasti bydlení, denní centra, potravinovou banku atd. Naprostou většinu finančních prostředků pro chod této Auckland City Mission získává čtyřčlenný tým fundraiserů od firem, církví, nadací, jednotlivých dárců (velmi malou část přispívá i město).

Měsíční stáž na Novém Zélandu jsem se mohla účastnit i díky podpoře Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové. Myslí, že cestování a poznávání profesních kolegů v zahraničí je neuvěřitelným obohacením a načerpáním sil i entuziasmu do další práce. Obzvláště pro nás, kteří jsme vyrostli v uzavřené společnosti, je novozélandský samozřejmý respekt ke kulturním a etnickým odlišnostem velmi potřebným „vitamínem“.

Text a foto:

Mgr. Jarmila Neumannová

vnější vztahy

Asociace poskytovatelů

hospicové paliativní péče

tel.: 731 625 951

propagace@asociacehospicu.cz www.asociacehospicu.cz

[asociacehospicu.cz](http://www.asociacehospicu.cz)

INZERCE

Řešíte překážky v podobě schodů, nerovností nebo obrubníků?

Máme pro Vás jednoduché a rychlé řešení. Nabízíme stavebnicový systém nájezdů a podlahových řešení od předního dodavatele v tomto segmentu, firmy Excellent Systems.

Na všechny produkty stavebnicového systému nájezdů a podlahových řešení poskytujeme 5 let záruku.

www.pinnot.cz

PINNOT
svět bez bariér

Zdarma:

- přijedeme, provedeme zaměření a navrhne řešení
- vybrané produkty dopravíme na místo určení
- zajistíme montáž

Infolinka 800 707 777

Pinnot CZ s.r.o.
Rudé armády 646/47
683 01 Rousínov

Kvalitní sezení není určeno pouze pro zdravého člověka, **právo pohodlně a zdravě si sednout má člověk v každém věku. Proč mu to neusnadnit?**

Kdy vznikla myšlenka vyrábět tato křesla a židle?

Výrobky pro seniory a pečovatelské domy jsme vyráběli již v minulosti. V současné době jsme se vrátili k tomuto programu kvůli zvýšené poptávce na tyto produkty jak ze strany uživatelů, tak i ze strany firem zabývajících se vybavováním interiérů. Návrat k tomuto programu v naší firmě řešíme již pět let. Někomu se bude zdát doba zavedení a výroba těchto křesel příliš dlouhá, ale tyto produkty jsou svými vlastnostmi a funkcí hodně limitovány. Na prvním místě je užitná hodnota a funkčnost, na druhém pak design. Samozřejmostí je i cenová dostupnost těchto produktů.

Co chystáte nového v tomto programu?

Ve spolupráci s architekty a našimi konstruktéry se zabýváme úpravou stávajících výrobků tak, aby vyhovovaly požadavkům na trhu. Po zhlédnutí několika domovů jsme zjistili, že zde jsou jedny a ty samé výrobky, proto chceme tento trh oživit jiným sortimentem. V neposlední řadě chystáme řadu doplňků, které zvýší komfort sezení a užitnou hodnotu.

S kým spolupracujete ve vývoji?

Vývoj zajišťují naši výrobní technologové, kteří spolupracují s našimi architekty ale i s řediteli pečovatelských domovů, kam jsou naše výrobky určeny. Jsme velmi potěšeni, že ředitelům pečovatelských domů není lhostejné, na čem jejich klienti sedí, a svými dlouholetými zkušenostmi nám pomáhají zdokonalovat naše produkty.

Díky jejich poznatkům jsme upravovali tvar i funkci seniorských křesel. Příkladem jsou židle s vyšším sezením nebo kolečka pro lepší manipulaci. Zároveň jsme vyvinuli i křeslo ve stylu retro nábytku (pouze s omyvatelným potahem), poněvadž spousta objektů v naší republice je upravena ze zámků a venkovských sídel, která jsou památkově chráněna.

Co vše jste schopni zajistit v tomto programu?

Jak je již tradicí v naší firmě, snažíme se nabídnout našim zákazníkům veškeré služby. Ve spolupráci s obchodními partnery zajišťujeme dodávku jak pečovatelských lůžek, tak i skříní a stolů upravených dle přání zákazníka. Dokážeme nábytek barevně sladit tak, aby se klient v domově cítil útulně jako doma, aby mu již interiér nepřipomínal nemocniční prostředí. Pro starší osoby je důležitá především psychická pohoda.

Co je nejvyšší odměnou za vaši práci?

Velice nás potěší každá pochvala a uznání od samotných klientů a lidí, kteří věnují spoustu času péči o druhé. Často si tito lidé sáhnou na dno svých psychických i fyzických sil, proto si od nich uznání ceníme nejvíce.

Rozhovor poskytl

František Smejkal

Projektový manažer firmy TON

frantisek.smejkal@ton.cz

www.ton.eu

tel.: +420 733 619 544

Vy se ptáte, právník odpovídá

Pokud obyvatel našeho domova zemře během hospitalizace, nechce nás nemocnice na základě právního posudku o úmrtí informovat. Údaje o zdravotním stavu nežádáme, jde nám pouze o informaci, že uživatel zemřel. Je velice nepříjemné, když si příbuzní přijdou pro osobní věci a naši zaměstnanci o ničem neví. Z morálních důvodů odmítám žádat po obyvatelích domova souhlas s tím, že nás nemocnice může v případě jejich úmrtí informovat.

Odpovídá

JUDr. Ing. Lukáš Prudil, Ph.D.:

Obecně závazné právní předpisy, zejména pak Úmluva o biomedicině (č. 96/2001 Sb. m. s.) a zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, v platném znění ukládají zdravotnickým pracovníkům povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděli při výkonu svého povolání. Mezi tyto skutečnosti nepochybně patří především informace o zdravotním stavu, ale nejen ty. Otázka informace o úmrtí konkrétního pacienta je však poněkud odlišná. Úmrtí, podobně jako narození, je skutečností, která určuje existenci, nebo neexistenci člověka – fyzické osoby. Samotné sdělení, že konkrétní osoba zemřela, pochopitelně bez uvedení příčin úmrtí, průběhu léčení apod., nelze, dle mého názoru, pokládat za porušení zákonem uložené povinnosti mlčenlivosti. Zdravotnickému zařízení tak nic nebrání samotný fakt úmrtí sdělit. Na druhou stranu ale žádný obecně závazný právní předpis neukládá zdravotnickému zařízení povinnost aktivně oznamovat zařízení sociálních služeb, že osoba zemřela. Dle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 19/1988 Sb., o postupu při úmrtí a pohřebnictví, v platném znění se úmrtí ve zdravotnickém zařízení, v ústavu sociální péče nebo v jiném zařízení poskytujícím ošetřování, zaopatření nebo obdobnou péči bezodkladně oznamuje osobám blízkým zemřelému.

Doba odpočinku, přestávka

Základní délka pracovní doby (stanovená týdenní pracovní doba) je dle § 79 odst. 1 a 2 zákoníku práce (dále jen ZP) stanovena na 40 hodin týdně, v třísměnném a nepřetržitém provozu činí základní pracovní doba 37,5 hodiny týdně a ve dvousměnném režimu 38,75 hodiny týdně. Mladiství (zaměstnanci do 18 let věku) mají stanovenou pracovní dobu stejnou jako ostatní zaměstnanci, délka jedné směny však nesmí přesáhnout 8 hodin. Jde o čistou pracovní dobu, tj. bez přestávek na jídlo a oddech. Přestávky v práci na jídlo a oddech se do pracovní doby zásadně nezapočítávají, za dobu této přestávky tedy zaměstnanci nenáleží odměna za práci (mzda či plat).

Zaměstnavatel je v souladu s ustanovením § 88 odst. 1 ZP povinen poskytnout zaměstnanci nejdéle po 6 hodinách nepřetržité práce přestávku v práci na jídlo a oddech v trvání nejméně 30 minut. Poskytnutím přestávky se přeruší směna. Limit 6 hodin umožňuje, aby i při nejdelší možné směně v trvání 12 hodin byla poskytnuta pouze jedna přestávka v práci. Pokud se jedná o mladistvého zaměstnance, musí být tato přestávka poskytnuta vždy nejdéle po 4,5 hodinách nepřetržité práce. Výjimkou jsou práce, které nemohou být přerušeny, pokud i bez přerušení provozu nebo práce je zaměstnanci zajištěna přiměřená doba na oddech a jídlo, která se však do pracovní doby naopak započítává. Přestávka v práci na jídlo a oddech může být rozdělena na více částí, jedna její část však musí činit vždy nejméně 15 minut. Je ovšem třeba připomenout, že účelem přestávky je, aby se zaměstnanec najedl a odpočinul si, což přestávka v trvání 15 minut z hlediska hygieny práce nespĺňuje. Rozdělení přestávky v práci na více částí bude opodstatněné spíše jen tam, kde zaměstnavatel poskytuje delší než 30minutovou přestávku, např. přestávku dlouhou 45 minut, rozdělenou na část trvající 30 minut a část trvající 15 minut.

Zaměstnavatel musí stanovit začátek a konec pracovních směn, což činí ve vnitřním předpise (pracovní řád). Zákoník práce č. 262/2006 Sb. vypustil spoluúčast odborové organizace při rozvrhování pracovní doby ustanovením § 81 odst. 1 ZP, že pracovní dobu určuje zaměstnavatel. ZP nestanoví povinnost zaměstnavatele určovat začátek a konec přestávek v práci, pro bezproblémový

chod organizace a jasnou orientaci všech zaměstnanců to však lze považovat za nezbytnost.

Pokud tedy zaměstnanci např. začíná pracovní doba v 7.00 hodin, měl by přestávku na jídlo a oddech čerpat nejpozději v době od 13.00 do 13.30 hodin, tj. po šesti hodinách od začátku směny. Jestliže však v této době musí zaměstnanec ze závažného důvodu vykonat nějakou práci (např. v důsledku poskytnutí neodkladné péče v sociálních službách, v případě výkonu práce, kterou nelze přerušit, v případě vzniku havárie v provozu či jiné mimořádné události apod.), bude mít po ukončení výkonu této práce možnost si odpočinout a najíst se. Tato doba však již není přestávkou v práci, protože ta by musela být zaměstnanci poskytnuta nejpozději po šesti hodinách nepřetržité práce. Zaměstnanci byla v tomto případě poskytnuta jen přiměřená doba na oddech a jídlo, tato doba nemusí činit ani celých 30 minut, započítává se do pracovní doby a zaměstnanci za tuto dobu, která je prací přerušena (nejde-li o sjednanou kratší pracovní dobu), náleží odměna za práci.

Přestávka na jídlo a oddech musí být zaměstnanci poskytována zaměstnavatelem bez ohledu na rozvrh směn. ZP nerozlišuje z tohoto hlediska jednosměnný, dvousměnný, třísměnný či nepřetržitý provoz, jiný režim těchto přestávek nestanoví ani o svátcích. Zaměstnanci musí poskytnutou přestávku na jídlo a oddech čerpat, nemohou sami rozhodnout o tom, že ji čerpat nebudou a v důsledku toho budou odcházet z práce o 30 minut dříve než zaměstnanci, kteří přestávku čerpat budou. Tímto postupem by se fakticky čerpání přestávky v práci posunulo na konec pracovní doby, což ustanovení § 88 odst. 3 ZP nedovoluje.

Zaměstnanec může u zaměstnavatele pracovat jednak po stanovenou týdenní pracovní dobu nebo po sjednanou kratší pracovní dobu. Podle ustanovení § 80 ZP platí, že zaměstnanci přísluší mzda nebo plat, které odpovídají této kratší pracovní době. I na tuto kratší dobu se vztahuje ustanovení § 88 ZP o povinnosti zaměstnavatele stanovit přestávku na jídlo a oddech nejdéle po 6 hodinách nepřetržité práce v trvání nejméně 30 minut. Tato přestávka se však neposkytuje na začátku a na konci pracovní doby. Pokud je pracovní směna zaměstnance sjednána kratší než 6 hodin, může zaměstnavatel i zde poskytnout (určit) přestávku v práci. Protože se přestávka

ávky v práci

v práci nezapočítává do pracovní doby, prodlouží se čas odchodu zaměstnance ze zaměstnání o dobu této přestávky.

Povinnost zaměstnavatele vést evidenci pracovní doby vyplývá z ustanovení § 96 ZP. U jednotlivých zaměstnanců je zaměstnavatel povinen vést evidenci odpracované: pracovní doby, práce přesčas, noční práce, doby výkonu práce v době pracovní pohotovosti a dále dobu pracovní pohotovosti, kterou zaměstnanec držel (doba „čekání na práci“). ZP nestanoví povinnost evidence poskytnutých přestávek v práci. Tato evidence slouží především zaměstnavateli jako podklad pro výpočet odměny za práci (mzdy či platu), ke sledování čerpání dovolené, přesčasové práce apod. Je také dokladem pro vnější kontrolní orgány z hlediska dodržování příslušných ustanovení ZP. Zaměstnavatel má povinnost umožnit zaměstnanci na jeho žádost nahlédnout do jeho evidence pracovní doby a pořizovat si z něho výpisy či stejnopisy na náklady zaměstnavatele.

Jak vyplývá z nálezu Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1916/2004, formu vedení evidence pracovní doby ZP ani žádný jiný právní předpis nestanoví. Zaměstnavatelem zvolený způsob (forma) této evidence však musí být průkazný, tj. odpovídající skutečnosti a přehledný. Z evidence pracovní doby by mělo být možné zjistit, zda byl dodržen nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny a v týdnu. Je nezbytné, aby tato evidence byla podepsána příslušným vedoucím zaměstnancem, který ručí za správnost uvedených údajů. Pokud zaměstnavatel požaduje po svých zaměstnancích součinnost spočívající v požadavku, aby sami evidovali údaje týkající se jejich výkonu práce, nezbavuje se tím své povinnosti evidovat pracovní dobu a další údaje.

Kromě přestávky v práci na jídlo a oddech zakládá zákon č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pro zaměstnance v určených oborech činnosti právo na bezpečnostní přestávku, která se započítává do pracovní doby. Zákon stanoví po jak dlouhém výkonu práce a v jaké délce musí být tato přestávka poskytnuta. Nastane-li v praxi souběh přestávky na jídlo a oddech s dobou bezpečnostní přestávky, § 89 odst. 2 ZP pro tento případ stanoví, že přestávka v práci na jídlo a oddech se započítává do pracovní doby.

JUDr. Vladimír Hort

Odpověď ministra práce a sociálních věcí na otevřený dopis k deregulaci úhrad služeb sociální péče

V prosincovém vydání našeho časopisu jsme vás na straně 8 informovali o otevřeném dopisu Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, České rady humanitárních organizací a několika členů Výboru pro zdravotnictví a sociální politiku Senátu Parlamentu ČR adresovaném ministrovi práce a sociálních věcí J. Drábkovi, ve kterém jeho signatáři požadují zrušení úhradové regulace služeb sociální péče. V tomto vydání vám přinášíme odpověď pana ministra zaslanou prezidentovi APSS ČR Ing. Horeckému.

Vážený pane prezidente,

reaguji na Váš otevřený dopis ze dne 2. listopadu 2010, v němž mne žádáte o zrušení úhradové regulace služeb sociální péče s tím, že tato regulace již není aktuální a že její odstranění povede k žádoucímu rozvoji těchto služeb jak v kvantitativním, tak kvalitativním měřítku. Odkazujete přitom na důvodovou zprávu zpracovanou Asociací poskytovatelů sociálních služeb České republiky a Českou radou humanitárních organizací, která považuje stanovení maximální výše úhrady klienta za jednotlivé služby sociální péče mimo jiné za jeho nepřiměřenou ochranu a bariéru neumožňující pokrýt průměrné náklady daného typu služby a vyvolávající tlak na poskytování dotací ze státního rozpočtu.

Ze závěrů důvodové zprávy dále vyplývá očekávání, že zrušení maximální výše úhrad přinese zejména větší otevřenost služeb sociální péče soukromým poskytovatelům, zvýšení jejich kapacit a lepší přizpůsobení služeb potřebám uživatelů, diferenciaci podle kvality, zavedení tržních mechanismů a nové impulzy k dalšímu rozvoji sociálních služeb, kterému má současný systém úhrad bránit.

Hodnocení problematiky současného stavu v oblasti financování nákladů služeb představuje podle mého názoru složitější problém. Důvodová zpráva se ve své argumentaci orientuje pouze na maxima úhrad v pobytových zařízeních sociálních služeb, zcela pomíjí například problematiku úhrad v terénních službách sociální péče, otázku důvodů nevyužití současných výší maximálních úhrad většinou poskytovatelů služeb i skutečnost, že tato současná maxima je schopno s ohledem na své příjmy uhradit v pobytových zařízeních jen cca 15 % uživatelů.

MPSV souhlasí s názorem, že scénář vývoje sociálních služeb směřuje k deregulaci maximální výše úhrad za sociální služby. Tento proces je možno nastavit v některé z novel zákona o sociálních službách v úzké návaznosti na zvažované změny ve financování sociálních služeb a výstupy individuálního projektu MPSV „Podpora procesů v sociálních službách“, do jehož struktur jste prostřednictvím Unie zaměstnavatelských svazů ČR, jakožto partnera projektu, zapojen. V zájmu navýšení příjmů poskytovatelů sociálních služeb a v návaznosti na zvýšení důchodů od 1. ledna 2011 budou jako první krok tohoto procesu v příštím roce zvýšena i dosavadní maxima úhrad v rámci jednotlivých sociálních služeb.

Další kroky, vedoucí k úhradové deregulaci, budou součástí celkových změn v systému poskytování sociálních služeb a jeho financování v letech 2012–2013. Při jejich přípravě a následné realizaci počítá MPSV s tím, že využije nabídku signatářů tohoto otevřeného dopisu na odborný dialog, popř. i na další formy spolupráce.

S pozdravem

Dr. Ing. Jaromír Drábek
ministr práce a sociálních věcí

Způsobilost k právním úkonům

Následující text podobně jako ten v předchozím vydání Sociálních služeb vychází významně ze zkušeností získaných veřejným ochráncem práv při provádění systematických návštěv zařízení sociálních služeb¹ a do jisté míry na něj i navazuje. Stejně tak, jako souvisí téma způsobilosti k právním úkonům s tématem opatrovnictví. Problémem, který přiměl ochránce věnovat se ve svých doporučeních při návštěvách domovů pro osoby se zdravotním postižením otázce způsobilosti k právním úkonům, je zjištěný stav, že řada uživatelů je způsobilost zcela zbavena, a přitom v praxi zvládá řadu činností, které jsou provázeny činěním právních úkonů. Jinak řečeno rozsah úpravy způsobilosti k právním úkonům neodpovídá faktické způsobilosti, což podle názoru ochránce uživatele poškozuje a představuje zásah do lidské důstojnosti (viz náleze Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 557/2009).

Účelem institutu omezení způsobilosti k právním úkonům, resp. jejího zbavení, je ochrana osoby, která z důvodu duševní poruchy není schopna činit některé, resp. jakékoli právní úkony. Není potřeba rozebírat, co je to právní úkon – že to není prostě jakýkoli úkon. Důležité je si uvědomit, že lidé trpících tak vážným postižením, že nejsou vůbec schopni právně jednat a je na místě zbavení způsobilosti, je mnohem méně než těch, jejichž stav odůvodňuje pouze omezení způsobilosti. A přitom českou realitu charakterizuje zcela opačná statistika – osob zbavených způsobilosti k právním úkonům je více než pětinašobek lidí ve způsobilosti omezených. V čísle dvaceti tisíc „zbavených“ můžeme ještě dnes najít i lidi dojíždějící do práce do jiného města, normálně part-

nersky fungující, korespondující s úřady, nakupující v hypermarketech.

Mnohem větší počet však bude těch lidí, u kterých rozdíl mezi formální a faktickou způsobilostí nebude tak do očí bijící, ale ani u nich úprava způsobilosti „nesedí“ – dovedou hospodařit s kapesným, cestovat v rámci naučených tras, dělá jim radost být v maličkostech soběstační. I u nich vidíme více nevýhod než výhod hození do jednoho pytle s lidmi s opravdu těžkým mentálním postižením. Pokud

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

mají citlivého opatrovníka, je jim jednání odpovídající právním úkonům umožněno. Pokud ne, jsou na tom hůř než děti a musí o vše žádat, limonádou počínaje a poštovní známkou konče.

Technicky jsou původcem neblahého stavu soudy. Ústavní soud jednoznačně kritizuje jak nadužívání institutu zbavení způsobilosti k právním úkonům, tak i zásah do způsobilosti bez podrobného určení rozsahu omezení,² pokud se k němu ovšem tyto občanskoprávní kauzy probojují. Návrh nového občanského zákoníku³ zbavení způsobilosti k právním úkonům již vůbec nepřipouští, pouze „omezení svéprávnosti“. Rozhodnutí o omezení nezbaví člověka práva samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života. Navrhovaný zákon dále počítá s tím, že za určitých okolností bude platné i to jednání, které soud jinak vyhradil opatrovníkovi.

Klíčová otázka zní: Proč si má poskytovatel sociálních služeb lámat hlavu ještě nějakými právními

nuancemi? Protože už nyní s nimi souvisí jeho praxe, např. když podává návrh soudu na zbavení způsobilosti u klientů, kteří dovrší 18 let, a také když by měl poskytnout základní činnost řady sociálních služeb „pomoc při uplatňování práv“. Poselství jak judikatury Ústavního soudu, tak nového občanského práva je takové, že současný stav je v případě tisíců lidí s postižením špatný. Ochránce doporučuje poskytovatelům sociálních služeb kriticky hodnotit aktuální úpravu způsobilosti k právním úkonům u klientů a podle povahy poskytované služby aktivně působit k jejímu navrácení (resp. k omezení namísto úplného zbavení), kde je toho zapotřebí. Podrobněji a snad i návodně o tom pojednává ve Zprávě z návštěv domovů pro osoby se zdravotním postižením.⁴ Poznatky ochránce jsou takové, že některá zařízení tak již činí, ovšem většinou jen v křiklavých případech. Tam, kde se jedná o navrácení způsobilosti pro nakládání s finančními částkami v řádu stokorun týdně, už ochota není, což je špatně. Ochránce zvažuje, zda podpořením osob ve vybraných kauzách nepřispěje k vytvoření určitých vzorových postupů.

Závěrečná poznámka se týká průtahů soudu. Průtahy způsobené soudcem jsou těžkostí, kterou účastníci řízení nemohou vyřešit, avšak alespoň na ně mohou stížností upozornit předsedu soudu nebo následně dát návrh na určení lhůty pro provedení procesního úkonu.⁵ Obojí je zcela standardní postup. Veřejný ochránce práv není oprávněn jakkoli zasahovat do rozhodovací činnosti soudu, ovšem je oprávněn (na základě podnětu) prošetřit způsob vyřízení takové stížnosti.

Mgr. Marie Lukášová

¹ V rámci provádění návštěv zařízení, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě veřejnou mocí nebo v důsledku závislosti na poskytované péči.

Viz Zpráva z návštěv domovů pro osoby se zdravotním postižením (říjen 2009) a Zpráva z návštěv zařízení sociálních služeb pro seniory (srpen 2007), dálekově přístupné na <http://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/zarizeni/zarizeni-socialnich-sluzeb/>.

² náleze sp. zn. I. ÚS 557/09 ze dne 18. srpna 2009

³ dálekově přístupný na <http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/navrh-zakona.html>, relevantní je § 38 a násl. a § 56 a násl.; navštíveno 12. ledna 2011

⁴ od bodu 176; dálekově přístupná na www.ochrance.cz

⁵ Dle zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, jsou fyzické a právnické osoby ve věcech průtahů v řízení oprávněny obracet se se stížnostmi na orgány státní správy soudů, konkrétně v tomto případě na předsedu soudu (ustanovení § 164 a § 171). Orgán státní správy soudu je povinen prošetřit skutečnosti ve stížnosti uvedené a vyřídit ji do 1 měsíce. O vyřízení stížnosti musí být stěžovatel v této lhůtě vyrozuměn (ustanovení § 172 a § 173). „Má-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že jeho stížnost na průtahy v řízení, kterou podal u příslušného orgánu státní správy soudů, jim nebyla řádně vyřízena, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení.“ (ustanovení § 174a odst. 1)

Vosy

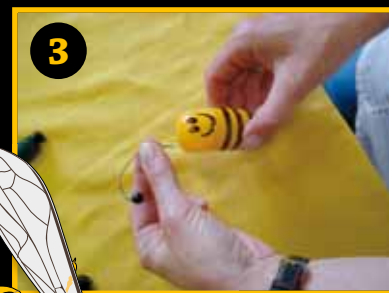
Materiál a pomůcky:

- 2 kindervajíčka
- písek
- 2 korálky
- průhledná tvrdá folie
- drát
- permanentní fix
- přírodnína (chmýří)
- nůžky
- tavná pistole

- 1 Kindervajíčko naplníme pískem a uzavřeme. Fixem namalujeme černé čáry na tělo a obličej.
- 2 Hlavičku uděláme z větší půlky druhého vajíčka a přilepíme tavnou pistolí.
- 3 Ustříhneme dva drátky, asi 7 cm dlouhé. Na konec drátku připevníme korálek. Tykadla přitavíme k hlavičce vosy a dozdobíme chmýřím.
- 4 Na fólii namalujeme dvě křídélka, vystříhneme a tavnou pistolí přilepíme na tělo vosy.

Jitka Hypiusová, ved. úseku péče o klienta
Domov pro seniory Severní Terasa, p. o.,
Ústí nad Labem

INZERCE

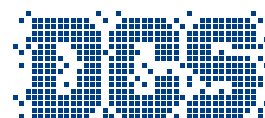
komunikační systém sestra-pacient

HLAVNÍ TERMINÁL MT-07.2 nové funkce

- komunikace s centrálou probíhá prostřednictvím LAN s použitím nejmodernější VoIP technologie
- intuitivní dotykové rozhraní (10,4" LCD color touch-screen monitor)
- ergonomické natáčení ústředny
- variabilita umístění na stole nebo stěně
- LAN rozhraní pro připojení do systému
- USB port pro zálohování dat a upgrade SW
- zobrazení místa zaregistrovaného personálu (NURSE PRESENT)
- režim DEN/NOC
- přímá podpora ve spojování oddělení do větších celků s centrální obsluhou (až 10 oddělení, WARD COUPLING)
- časové filtry zobrazení volání (ZONE NURSING)
- rozšířený záznam historie volání (čas aktivace a vybavení volání)
- PHP server, on-line zobrazení aktuálního stavu centrály a možnost zobrazení a zálohování historie volání do PC

DATAKOM Systems, s.r.o.
Křížkovského 112, 757 01, Valašské Meziříčí
tel.: +420 777 888 462, fax: +420 571 615 920
e-mail: datacom@telecom.cz
www.nurse-call-system.com

DATAKOM Systems, s.r.o.

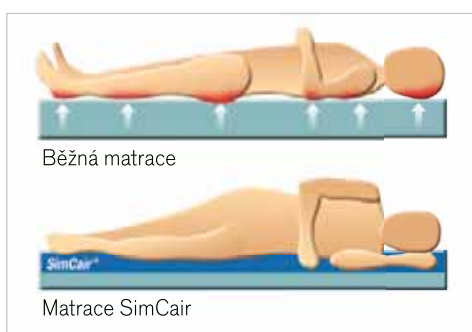

Matrace **SimCair**

Pro ležení bez proleženin

Samonafukovací antidekubitní matrace SimCair je novinkou v boji proti proleženinám. Dekubity jsou v současnosti jednou z nejvážnějších komplikací při péči o dlouhodobě nepohyblivé klienty. Inovativní konstrukce SimCair zajišťuje efektivní rozložení tlaku klientova těla. Výsledkem je zkrácení doby léčby, úspora času ošetřujícího personálu i finančních prostředků poskytovatele péče.

Inovativní konstrukce

- Matrace SimCair v sobě spojuje přednosti pěnové a vzduchové matrace. Jádrem matrace je vytvořeno ze speciální visco-elastické paměťové pěny uzavřené ve vzduchotěsném obalu. Inovativní je i ve snadnosti použití: matrace se nafoukne sama, bez nutnosti použít kompresor, pouhým uvolněním dvou ventilů. Nosnost matrace činí až 250 kilogramů a zůstává stabilní po celou dobu používání.

Ležení bez dekubitů

- Matrace SimCair se stoupající tělesnou teplotou těla zvyšuje svou tvárnost a dokonale se tak tvaru těla přizpůsobí. Zároveň umožní efektivní rozložení tlaku těla, čímž přispívá ke klientově komfortu. Antidekubitní vlastnosti přitom matrace poskytuje po celou dobu své životnosti. Multimembránová technologie vnitřního obalu snižuje působení třecích a stříhových sil na pokožku pacienta.

Snadno k použití

- Složená matrace SimCair je malých rozměrů a lze ji snadno transportovat v dodávané tašce či jednoduše skladovat. Unikátnost obalu se také odráží v jeho snadném čištění. Vnější obal SimCair lze odejmout, vyprat a dezinfikovat. Vícevrstevný vnitřní potah matrace je možné čistit standardně používanými detergenty. Sváry potahu přitom zabraňují vnikání tekutin a bakterií do jádra matrace.

informační systém

CYGNUS

IRESOFT
komplexní řešení & podpora

DOCHÁZKOVÉ ČTEČKY

Zpracování skutečné docházky zaměstnanců, tvorba podkladů pro mzdy, identifikace otiskem prstu nebo čipem, moderní čtečky s barevným displejem...

NOVINKA

PŘÍSTUPOVÝ SYSTÉM

Zabezpečení místností, oddělení nebo budovy, komfortní řešení pro vyšší bezpečnost, identifikace otiskem prstu nebo čipem...

STRAVOVACÍ SYSTÉM

Automatizace objednávání a vydávání jídel pomocí čipů, výběr variant, oboustranný výdejní terminál, evidence nevydaných porcí...

PŘENOSNÉ TERMINÁLY

Průkazné informace o poskytnutí péče díky přenosným terminálům na čárové kódy, podklady pro statistické vykazování...

již více jak **500** referencí
v České & Slovenské republice

Předvedeme

Vyžádejte si u našeho obchodního zástupce osobní předvedení systému přímo ve Vašem zařízení, abyste se mohli sami přesvědčit, jaký přínos pro Vás bude mít zavedení IS Cygnus.

Kontakt

IResoft, s.r.o.
Cejl 62
602 00 Brno

Tel.: +420 543 215 460
Fax: +420 543 214 572
info@iscygnus.cz

MODULY

IS Cygnus je komplexní informační systém pro poskytovatele sociálních služeb vyvíjený již od r. 1991. Systém se skládá z osmi navzájem propojených modulů a několika typů terminálů a čteček.

SOCIÁLNÍ ČÁST

Kompletní evidence klientů a žadatelů, výpočet předpisů úhrad, vratky, finanční a hmotná depozita, výplatnice, vyúčtování, přehled přítomnosti...

DOKUMENTACE KLIENTA

Individuální plány, plány péče, ošetřovatelské a rizikové plány, ordinace léků, formuláře, realizace péče přenosnými terminály, průběh a hodnocení péče...

VYKAZOVÁNÍ NA ZP

Pořizování a vykazování výkonů odborností 913, 004, 902 a 925, tisk poukazů ORP i DP, vyúčtování cest, opravné dávky, načítání výkonů z dokumentace klienta...

STRAVOVACÍ ČÁST

Jídelní lístky, normování receptur, rozborů, výdejky, spotřeba a stravovací normy, objednávky a vyúčtování stravného, nutriční hodnoty a rozborů...

SKLADY

Vedení libovolného počtu skladů metodou průměrných cen, ceny bez DPH nebo vč. DPH, příjmy, výdejky, uzávěrky, inventury, výkazy...

ZAMĚSTNANCI

Evidence zaměstnanců, rozpisy služeb, zpracování docházky vč. čteček, exporty do mzdových systémů, hodnocení zaměstnanců, vzdělávací plány a aktivity...

MAJETEK

Evidence dlouhodobého hmotného, nehmotného a drobného majetku. Účetní odpisy, zařazovací a vyřazovací protokoly, místní seznamy...

MANAŽERSKÁ ČÁST

Statistické vykazování na MPSV, přehledy, grafy a informace z jednotlivých modulů, míra využívání systému, upozornění na slabá místa...

Střípky z domova

105. narozeniny

Náchod – Dne 21. 12. 2010 oslavil v Domově důchodců Náchod své 105. narozeniny pan Karel Kašpárek z Náchoda-Bělovse. Tento nejstarší muž Královéhradeckého kraje žije v Domově důchodců Náchod od roku 2000. Celý život pracoval jako truhlář, vychoval jednoho syna a během svého pobytu v našem zařízení si získal velkou oblibu u ostatních klientů pro svou veselou, družnou povahu a neutuchající ochotu pomáhat. Pan Kašpárek i přes svůj vysoký věk neustále projevuje vysoký zájem o veškeré dění kolem sebe, dokáže i zavzpomínat na své dětství, kdy detailně a poutavě vypráví o časech Rakouska-Uherska, první republiky atd.

Nikdy nezapomenu na jeho bonmot, který pronesl o svých 103. narozeninách: „Nahoru mě nechtějí, že jsem ještě nezrál, a dolů? Pane řediteli, víte, jaká je doba, tam je plno, no tak ještě čekám...“

Bc. Václav Voltr, ředitel
Domov důchodců Náchod

Vánoční těšení

Kytlice – V předvánočním čase připravilo vedení DOZP Kytlice pro své klienty a okolní ústavy posezení a zábavu s hudbou v místní restauraci DUHA. V den setkání 15. prosince však zaspala celé Děčínsko vydatná sněhová vánice, která zabránila klientům z Brtníků, Dolního Žlebu a Jiříkova (ti měli přijet i s hudbou) v účasti. Přesto se toto „Vánoční těšení“ vydařilo. Do tance a různých her se při reprodukcované hudbě ve společenském sále zapojily s klienty i pracovnice domova, pánové při nealkoholickém pivu, dámy při džusu. Občerstvení zajistily kuchařky domova pestrou nabídkou studené kuchyně na švédských stolech. Společné veselí se tak protáhlo až do odpo-

ledních hodin. Na závěr všichni přítomní absolvovali památeční foto pod panoramatem Kytlic – obce ve které žijí.

Emil Sedláček
DOZP Kytlice

Bez internetu „ani ránu“

Brno – To, že v současné době je internet zcela běžným prostředkem pro šíření informací a navazování kontaktů, je naprosto neoddiskutovatelné. Internet využívá většina českých domácností, očekáváme jej v úřadech veřejné správy i hotelích, je zaveden do škol. A co v domovech pro seniory? Tam se prozatím s internetem běžně setkáte pouze v kancelářích zaměstnanců. Domov pro seniory na Mikuláškově náměstí v Brně však představuje výjimku. Od prosince loňského roku zde mají možnost přístupu na internet i klienti a návštěvníci zařízení. S využitím vlastních PC, notebooků nebo mobilních telefonů se mohou na internet připojit prostřednictvím interní bezdrátové sítě. A mohou se připojit nejen ve veřejných prostorách domova, ale i v soukromí klientských pokojů.

Realizace této služby je součástí dlouhodobého strategického plánu vedení DSM. To, vedle odborné ošetrovatelské péče, citlivě vnímá i potřebu hledat prostředky umožňující sociální integraci seniorů. K zajištění vytčeného cíle zvolilo moderní způsob navazování kontaktů klientů domova s okolím, a to sice inter-

net. Domov touto službou nejen rozšířil alternativy možné komunikace seniorů s rodinami či přáteli, ale nepochybně přispěl i k možnému sebevzdělávání, poučení a zvýšení informovanosti svých obyvatel. Přesto, že mezi současnými klienty DSM je uživatelů internetu jen několik, dá se očekávat, že ve velice blízké budoucnosti budou i obyvatelé domovů pro seniory internet používat naprosto běžně. Vedení DSM se tak na tento očekávaný a zcela legitimní požadavek seniorské klientely připravilo s patřičným předstihem.

RNDr. Mgr. Helena Valkounová, ředitelka
Domov pro seniory Mikuláškově náměstí

Sportovní odpoledne

Česká Lípa – V sobotu 27. 11. 2010 proběhlo ve Sportovním relaxačním centru HALA v České Lípě „Sportovní odpoledne s NADĚJÍ“. Provozovate-

lé sportovního centra přišli s nápadem spojit příjemné s užitečným. Spojili den otevřených dveří plný sportu a pohybu s charitativní činností. Bylo možno si vyzkoušet různé sporty a zároveň podpořit svými příspěvky a nákupy výrobků naše spoluobčany, kteří si to vskutku zaslouží, konkrétně Denní stacionář pro osoby s mentálním postižením v České Lípě na sídlišti Špičák.

Sportovní relaxační centrum předvedlo svou širokou nabídku – různé druhy aerobiku, zumbu, spinning, pilates, chitoning, ale i trampolíny a fitbox. Všemi hodinami nás provedly usměvavé, milé a hlavně profesionální instruktorky.

Uživatelé denního stacionáře se do cvičení vrhli po hlavě. Sport a vlastně jakýkoliv pohyb je velmi baví, proto jsme velice rádi, že již třetím rokem se Sportovní relaxačním centrem spolupracuje-

Střípky z domova

me a využíváme jejich nabídky zdarma a pravidelně navštěvovat hodiny fitboxu, které si uživatelé opravdu velice chválí a moc si je užívají.

V sobotu jste také měli příležitost podpořit naši sociální službu poskytnutím dobrovolného příspěvku a nákupem výrobků našich uživatelů. Za nákup a především za vaše příspěvky vám velice děkujeme. Svědčí o tom, že věříte v pomoc lidem, kteří si ji zaslouží a potřebují.

Děkujeme také provozovatelům Sportovní relaxačního centra za to, že s tímto nápadem přišli, a věříme, že se společně uvidíme na dalších a dalších ročních Sportovního odpoledne s NADĚJÍ.

Bc. Klára Říhová

sociální pracovnice

Denní a pobytové sociální služby, p. o.

Práce seniorů v Hortenzii

Frenštát p. R. – V našem Domově Hortenzie klienti rádi pracují v dílnách. Zejména před vánočními a velikonočními svátky se pravidelně scházíme, abychom vytvořili co nejvíce výrobků, které zkrášlí náš interiér.

Ještě před začátkem adventní doby jsme se s klienty domluvili, že si vyrobíme ozdoby na velký vánoční strom zcela sami. K naší výrobě jsme použili různé druhy materiálů – slámu, polystyrénové koule, samotvrdnoucí hmotu a hobliny.

Z hoblin jsme si vyrobili krásný vánoční řetěz. Z malých polystyrénových koulí jsme vyráběli sněhuláčky. Díky zručnosti a šikovnosti jedné naší klientky sněhuláčky dostali krásné barevné pletené šály a čepice. Velké polystyrénové koule jsme použili na výrobu vánočních baněk. Využili jsme kreativitu ubrouskové techniky a dozdobili je mašličkami. Trochu náročnější již byla práce se slámou, avšak vy-

sledek stál opravdu za to. Při výrobě ozdob z terakotové samotvrdnoucí hmoty jsme do práce mohli zapojit více klientů. Odměnou nám všem byl krásně ozdobený vánoční stromeček a rozzářené oči našich obyvatel, kteří měli radost z toho, co všechno ještě jejich ruce dovedou.

Marie Valová, Ing. Eva Kučinská

Domov Hortenzie Frenštát p. R.

Bowlingový turnaj

Tábor – Téměř 2 hodiny a 30 minut trval souboj bowlingových reprezentací Denního a týdenního stacionáře Klíček Záluží a družiny Základní školy Mikuláše z Husi, tentokrát v herně bývalého hotelu Slovan v Táboře.

Už potřetí se ve středu 12. ledna 2011 sešli borci a borkyně ze Záluží a „Klášteřáku“, aby změřili své umění v porážení bowlingových kuželek. Přes věkové, váhové, výškové i silové rozdíly bylo střetnutí velmi napínavé a zúčastnění z obou družstev pochvalně a hlasitě hodnotili průběžné úspěchy svých i soupeřových zástupců.

Souboj o první místo rozhodla až v desátém kole Bára Černá a se 102 body zajistila sobě i školákům zlatou medaili. Stříbro bylo zavěšeno na krk Michalu Vladykovi z Klíčku, bronz pro družinu získal Matěj Svoboda a čtvrtou, „bramborovou“ příčku obsadili „klíčkaři“ prostřednictvím Jirky Ciffry.

Jak se sluší a patří ke konci každého turnaje, byly všem na závěr předány ceny, diplomy a zasloužená poděkování za reprezentaci. Každý z postižených sportovců navíc obdržel od soupeřů zvoneček pro štěstí, které bude jistě i letošní rok velmi potřebovat. Celkem se akce zúčastnilo 22 sportovců.

Organizátoři děkují všem fanouškům z řad přátel i rodičů obou týmů za podporu a zejména panu Jiřímu Cedivodovi za bezplatné propůjčení a úpravu herny.

Začátkem března „klíčkaři“ vymění bowlingové koule za kuželkářské a budou se snažit znovu uspět ve 3. ročníku turnaje O TÁBORSKÝ DŽBÁNEK v těžké konkurenci dalších sedmi stacionářů a domovů pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením. Tento velký turnaj Klíček Záluží organizuje spolu s KK Lokomotiva Tábor.

Mgr. Petr Brázda, ředitel

Denní a týdenní stacionář Klíček

Tříkrálová besídka

Žampach – Rok 2011 začal na Žampachu tradičně žehnáním domů třemi králi v podání obyvatel Domova pod hradem Žampach. I přes mrazivé počasí se k průvodu, který svatou trojici doprovázel, přidalo přibližně 20 uživatelů sociálních služeb.

6. 1. 2011 ve tři hodiny odpoledne se průvod vydal zámeckým areálem směrem ke všem budovám uvnitř domova, ale své K+M+B 2011 napsali i na domy současných i bývalých zaměstnanců v blízkém okolí. V letošním roce poprvé ozdobili na přání pana starosty také místní radnici. Kromě obyvatel se v průvodu objevil hudební doprovod z řad zaměstnanců a chybět nesměla ani oslice Amálka. Gabriela Brůnová, jedna z hlavních organizátorek akce, říká: „Akce patří mezi tradiční na Žampachu a mezi klienty je velmi oblíbená.“ Všichni účast-

níci společně rozmrzávali v kapli sv. Bartoloměje a pochutnávali si na dobrotách z místní kuchyně. Kaplí se nesly koledy a vládla příjemná atmosféra. „Tříkrálový průvod je pro nás důstojným rozloučením s vánočním časem a společným vítáním nového roku“, dodává paní Brůnová.

PaedDr. Luděk Grätz, ředitel

Domov pod hradem Žampach

Nové MoliCare Mobile: pohodlné jako nikdy předtím

Natahovací kalhotky pro mobilní
pacienty se střední a těžkou inkontinencí

Dokonale sedí

Přizpůsobí se každému
a neomezují
v pohybu.

NOVÉ

Pohodlné a prodyšné

Díky novému
jemnému materiálu.

Extra savé

Spolehlivá ochrana
díky třívrstvému
savému jádru.

Neutralizují zápach

Díky aktivním molekulám
působícím proti zápachu.

Nabídněte **inovované MoliCare Mobile** svým pacientům! MoliCare Mobile jsou vhodné pro ženy i pro muže, jak na den, tak na noc, a díky širokému výběru velikostí se dokonale přizpůsobí každému pacientovi. Zavolejte a objednejte si vzorky ještě dnes!

Velikosti a varianty:

MoliCare Mobile Light: M, L

MoliCare Mobile Extra: XS, S, M, L, XL

MoliCare Mobile Super: S, M, L

HARTMANN

MoliCare Mobile®

Pro více informací a **VZORKY ZDARMA**
volejte na bezplatnou infolinku 800 100 333
nebo navštivte www.hartmann.cz